

Univerzita Karlova  
Právnická fakulta

Tomáš Hůlka



## **Internetové obchodování s mezinárodním prvkem**

### **Diplomová práce**

Vedoucí práce: JUDr. Bc. Jan Brodec, LL.M., Ph.D.

Katedra obchodního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 11.1.2017

## **Prohlášení**

Prohlašuji, že předloženou diplomovou práci jsem vypracoval samostatně a že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Tomáš Hůlka

## **Poděkování**

Tímto bych rád poděkoval vedoucímu diplomové práce JUDr. Bc. Janu Brodčovi, LL.M., Ph.D. za konzultace a podnětné připomínky k této práci, dále Mgr. Evě Pipkové a Stephanie Alarcon za korekturu a v neposlední řadě také mé rodině za projevenou podporu a trpělivost při psaní této práce.

## OBSAH

ÚVOD .....	1
1 OBECNÉ OTÁZKY INTERNETOVÝCH TRANSAKCÍ .....	3
1.1 Obecně o vztahu Internetu a práva .....	3
1.2 Identifikace právních subjektů a právní jednání v prostředí Internetu .....	5
1.2.1 Virtuální identity .....	5
1.2.2 Elektroničtí agenti a přičitatelnost právního jednání .....	6
1.3 Elektronická kontraktace .....	8
1.3.1 E-mail a WWW .....	8
1.3.2 Obchodní podmínky on-line: click-wrap a browse-wrap .....	10
2 PŘESHraniční koupe ve světle internetových transakcí: SOUČASNÉ PRAMENY PRÁVA .....	12
2.1 Úmluva OSN o použití prostředků elektronické komunikace v mezinárodních smlouvách .....	13
2.2 Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží .....	19
2.3 Nařízení Řím I .....	26
2.4 Zákon o mezinárodním právu soukromém .....	32
2.5 Lex mercatoria a lex informatica .....	34
3 SPECIFICKÉ OTÁZKY INTERNETOVÝCH TRANSAKCÍ .....	37
3.1 Koncepce nových hraničních určovatелů v internetových transakcích .....	37
3.2 Software poskytovaný on-line .....	39
3.3 Další úvahy nad právní problematikou nových fenoménů digitálně- technologického vývoje .....	43
3.3.1 Virtuální měny (bitcoin) .....	43
3.3.2 Transakce s virtuálním majetkem .....	46
ZÁVĚR .....	49
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK .....	52
SEZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH CITACÍ .....	54

## ÚVOD

Globální povaha Internetu a neustále rozvíjející se komplexnost a sofistikovanost služeb užívaných v jeho prostředí umožňuje již přes dvě desetiletí<sup>1</sup> jeho uživatelům z celého světa navazovat obchodní vztahy a vstupovat do právních poměrů, ve kterých se nezdá kdy objevuje mezinárodní prvek. Internetové transakce jsou do jisté míry postiženy určitou vyšší mírou právní nejistoty ohledně příslušného soudiště, aplikovatelného práva a toho, zda právo přiznané autoritativním rozhodnutím orgánu jednoho státu bude uznáno a vynuceno i v jiném státě. Ekonomická výhodnost a snadnost a jednoduchost způsobu, jakým se mohou subjekty pomocí Internetu zavazovat, mohou tato latentní rizika odsouvat do pozadí zájmu, ale i na Internetu platí klasická římská zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“ a lze říci, že v mezinárodních poměrech platí dvojnásob.

Mnoho otázek týkajících se soukromoprávních poměrů s mezinárodním prvkem vzniklých na Internetu je stále nevyřešeno a nové vyvstaly a vyvstávají, a to zejména díky tomu, že vývoj nových internetových služeb neustále pokračuje. Mezi současné fenomény patří bitcoin jakožto hlavní představitel zcela nových elektronických peněžních statků, tzv. virtuálních měn, dále virtuální „majetek“ spolu s virtuální realitou a významný rozvoj robotiky a umělé inteligence. Všechny tyto nové fenomény již dnes do větší či menší míry ovlivňují rovněž i mezinárodní obchod. Přestože tento vliv nemusí být zpočátku tak významný, může se to časem změnit.<sup>2</sup> Takto proměnlivé prostředí s sebou přináší stále nové výzvy a je nelehkým úkolem jurisprudence se s nimi vypořádat.

Cílem této práce je pak především přiblížit problematiku současných pramenů práva na úrovni mezinárodního práva soukromého dotýkajících se přeshraniční koupě ve vztahu ke zvláštnostem internetových transakcí. Práce je rozdělena do tří částí. První část práce se věnuje obecným otázkám internetových transakcí. Zejména je uvedena problematika samotného vztahu Internetu a práva, dále je obecně pojednáno o úskalích identifikace subjektů a právním jednáním v prostředí Internetu a v neposlední řadě je uvedena obecná problematika elektronické kontraktace. V druhé části práce jsou

---

<sup>1</sup> SVOBODA et al., *Právní a daňové aspekty e-obchodu*, s. 53-54.

<sup>2</sup> To lze dobře demonstrovat na vývoji služby WWW, kdy se z pouhých pasivně zobrazujících textových stránek vyvinuly masivní interaktivní obchodní platformy.

rozebrány nejdůležitější prameny současné právní úpravy přeshraniční koupě na úrovni mezinárodního práva soukromého, které jsou součástí právního řádu ČR, konkrétně pak VÚ, Řím I a ZMPS. Ambicí však není podat jejich vyčerpávající výklad, ale je zejména uvedeno, zda a jaké otázky vyvolává jejich aplikace na internetové transakce. Mimo pramenů, jež jsou součástí českého právního řádu, je stručně rozebrána i ECC, která obsahuje přímou úpravu některých otázek elektronického uzavírání a plnění smluv. Závěr této části je věnován vlivu elektronizace na *lex mercatoria* a v souvislosti s tím je uvedena problematika nové koncepce *lex informatica*. Třetí část práce se zabývá specifickými otázkami internetových transakcí, jako je problematika nových technologicky podmíněných hraničních určovatелů a poskytování digitalizovaného obsahu přes Internet, konkrétně softwaru. V závěru této části je rovněž pojednáno o otázkách, které jsou s to budít největší kontroverze v odborné diskuzi a lze je považovat za „*hic sunt leones*“. Jedná o problematiku transakcí s použitím virtuálních měn a transakcí s virtuálním „majetkem“ ve vztahu k VÚ a Římu I.

# 1 OBECNÉ OTÁZKY INTERNETOVÝCH TRANSAKČÍ

## 1.1 Obecně o vztahu Internetu a práva

Základním východiskem pro pochopení fungování veškerých dějů, potažmo i těch právních, které na Internetu probíhají, je třeba Internet definovat a charakterizovat jeho vlastnosti. Zkoumání vztahu Internetu a práva je někdy do jisté míry interdisciplinární ambicí, tedy technickou a právní, neboť pochopení fungování některých technických aspektů Internetu je klíčové pro správnou aplikaci právních norem na skutečnosti, ke kterým v prostředí Internetu dochází.

Internet lze obecně definovat jako „sít, kterou tvoří spousta jiných sítí, které jsou vzájemně propojeny za pomoci protokolů TPC/IP<sup>3</sup>“.<sup>4</sup> Díky tomuto spojení je pak možné odesílat a přijímat data v rámci této sítě prakticky odkudkoliv, kde se lze k této síti připojit pomocí některého technického zařízení, jako je například chytrý telefon nebo notebook. Z faktického hlediska Internet utváří síť takových vzájemně propojených technických zařízení, která jsou ovládána a používána konkrétními fyzickými osobami. Esenciální povahu Internetu lze ale spatřovat spíše v unikátnosti protokolů, jakožto souboru pravidel, než v souboru propojených technických zařízení.<sup>5</sup> Z právního hlediska je Internet velmi obtížné subsumovat pod jakýkoliv známý právní institut. Internet určitě není subjektem práva ani objektem právních poměrů. Není ani možné jej ztotožnit pouze s technickými zařízeními, která tvoří jeho fyzickou infrastrukturu, či jej považovat za ovladatelnou přírodní sílu kvůli tomu, že funguje na bázi elektrické energie, neboť se jedná o jeho pouhé předpoklady, nikoliv podstatu.<sup>6</sup> Navíc chybí jakýkoliv centrální regulační orgán, který by na Internet dohlížel a reguloval chování jeho uživatelů, což je především důsledkem jeho decentralizované<sup>7</sup> povahy.<sup>8</sup> Matejka<sup>9</sup> pak uvádí, že Internet je *de facto* regulován zejména prostřednictvím regulace chování

---

<sup>3</sup> Protokoly TPC/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol) jsou systémem komunikačních protokolů. Zjednodušeně řečeno komunikační protokoly v informatice představují soubor pravidel pro smysluplnou výměnu informací mezi dvěma body.

<sup>4</sup> INCE, A Dictionary of the Internet, in: *Oxford Reference* [online], heslo : Internet (autorský překlad).

<sup>5</sup> TAUBMAN, Antony in: EDWARDS/WAELDE, *Law and the internet*, s. 26.

<sup>6</sup> SVOBODA et al., *Právní a daňové aspekty e-obchodu*, s. 56-57.

<sup>7</sup> Výměna informací přes Internet může probíhat i při technickém odstavení části jeho infrastruktury, neboť komunikace mezi dvěma body nemusí probíhat pouze jedinou cestou a v praxi často ani neprobíhá.

<sup>8</sup> SAVIN, *EU internet law*, s. 4.

<sup>9</sup> MATEJKA, *Internet jako objekt práva : hledání rovnováhy autonomie a soukromí* [online], s. 25.

jeho jednotlivých uživatelů. To znamená, že namísto centrálního regulátora, určují pravidla „hry“ právní řády jednotlivých států. Jak však bude rozebráno v kapitole 2.5, je uvažováno i o jiném přístupu.

Obecně lze shrnout, že Internet *per se* je z hlediska práva neuchopitelný; to ovšem nebrání tomu, aby mohly být právem regulovány právní poměry, které na Internetu vznikají, mění se či zanikají. Internet pak lze považovat především za prostředek nebo prostředí pro komunikaci<sup>10</sup>, jež nese i některé charakteristické vlastnosti jiných starších telekomunikačních technologií. Svantesson<sup>11</sup> vedle charakteristik, jež jsou vlastní i jiným komunikačním médiím, jako je bezhraničnost a geografická nezávislost, možnost jednotlivce komunikovat najednou s mnoha jinými osobami (*one-to-many*), jednoduchost použití, dostupnost (ekonomická i právní) a široká rozšířenost<sup>12</sup>, přenosnost, problematická lokalizace a identifikace komunikujících osob a konvergence<sup>13</sup>, uvádí jako unikátní charakteristiky Internetu omezenou závislost na použitém jazyku pro komunikaci, reaktivní povahu komunikace<sup>14</sup> a již zmíněnou absenci centrální regulace. Nicméně právě přenosnost (*portability*) je „...klíčová charakteristika, která působí problémy ve vztahu k mezinárodnímu právu soukromému.“<sup>15</sup> Obecně lze říci, že největší problém představuje použití některých tradičních místně definovaných hraničních určovatelných v současných kolizních normách. Otázky vyvolávají ale i některé aspekty dosavadní právní úpravy kontraktace, která je uzpůsobena pro off-line prostředí, a také to, zda má být elektronická forma právního jednání považována za rovnocennou písemné.

---

<sup>10</sup> BRODEC, Jan in: KUČERA/PAUKNEROVÁ/RŮŽIČKA et al., *Právo mezinárodního obchodu*, s. 322.

<sup>11</sup> SVANTESSON, *Private international law and the Internet*, s. 30-45.

<sup>12</sup> MINIWATTS MARKETING GROUPS, INTERNET USAGE STATISTICS, in: *Internet World Stats* [online].

<sup>13</sup> To znamená, že Internet pomocí digitalizace informací je s to nahradit a pojmout jiné druhy komunikačních médií; například přes Internet lze poslouchat rádio, telefonovat, sledovat televizní přenos i číst noviny.

<sup>14</sup> To znamená, že komunikace probíhá flexibilně na vyžádání uživatelů; tedy že na základě žádosti dostane uživatel příslušnou odezvu.

<sup>15</sup> SVANTESSON, *Private international law and the Internet*, s. 37 (autorský překlad).



## 1.2 Identifikace právních subjektů a právní jednání v prostředí Internetu

### 1.2.1 Virtuální identity

Právní subjekty, ať už jde o fyzické či právnické osoby, na Internetu vystupují pod tzv. virtuálními identitami. Virtuální identitou může být například účet zřízený na webové stránce, přezdívka na diskusním fóru nebo emailová adresa. Virtuální identity z právního hlediska s sebou přinášejí hned dva zásadní problémy.

Prvním problémem je, že může být někdy obtížné konkrétní osobu spojit s určitou virtuální identitou, skrze kterou došlo k právnímu jednání. Jak uvádí Polčák<sup>16</sup>: „*Při bližším zkoumání fenoménu virtuálních identit z právního hlediska můžeme jejich nejslabší místo spatřovat právě v propojení faktické (právní) a virtuální identity.*“ To je způsobeno tím, že technická zařízení připojená na Internet se identifikují pomocí unikátních identifikátorů tzv. IP adres<sup>17</sup>, ne však vždy je IP adresa spolehlivým identifikátorem, a i přesto, že se náhodou podaří určit konkrétní technické zařízení (např. že email byl odeslán z určité IP adresy), určení konkrétní osoby, která dané zařízení použila, bude i tak obtížné. To má závažné důsledky v případě sporů, jelikož strana, která by chtěla soudně nárokovat svá práva, nebude vůbec schopna bez dalších identifikačních údajů určit pasivně legitimovaný subjekt vystupující pod virtuální identitou. Částečným řešením je důsledné vyžadování používání prostředků pro elektronickou identifikaci, jako jsou například elektronické podpisy či kvalifikované certifikáty.<sup>18</sup> Nicméně lze odhadovat, že pouze zlomek z celkového objemu prováděných internetových transakcí takovýchto pokročilých metod identifikace využívá. Mimo polemiku stojí případy deliktů.

Dalším souvisejícím problémem je potenciální nebezpečí zneužití virtuální identity (např. účtu na aukčním webové stránce), tedy její neoprávněné užití k určitému právnímu, či protiprávnímu jednání třetí osobou. Taková událost má právní důsledky pro skutečného majitele dané identity. Kupříkladu Rozhodčí soud při IAL SE

---

<sup>16</sup> POLČÁK, *Introduction to ICT law : (selected issues)*, s. 43 (autorský překlad).

<sup>17</sup> IP adresa je jedinečné 32bitové nebo 128bitové číslo. Každé zařízení připojené k Internetu disponuje svojí IP adresou, ta však může být nestálá, tj. při každém novém připojení k Internetu může být přiřazována jiná (dynamická IP adresa), což je poměrně běžné.

<sup>18</sup> S účinností od 1. července 2016 jsou nové prostředky pro elektronickou identifikaci upraveny nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES

v odůvodnění svého nálezu<sup>19</sup> uvedl, že: „V případě, že ze souvisejících skutečností lze dovodit závěr, že z předmětné elektronické adresy účastník, jež namítá neplatnost rozhodčí doložky, komunikoval, nese tento účastník důkazní břemeno ohledně prokázání, že není původcem dotčené elektronické zprávy...“. Taková konstrukce tedy presumuje, že právní jednání pochází od skutečného majitele virtuální identity, pokud není prokázán opak. To jistě posiluje právní jistotu a dobrou víru subjektů, které právně jednají za využití virtuálních identit, na druhé straně tato konstrukce klade zvýšené požadavky na vlastní zabezpečení virtuálních identit proti neoprávněnému užití. V kauze *Halzband*<sup>20</sup> se německý Spolkový soud zabýval mimo jiné neoprávněným užitím virtuální identity (úctu na eBay<sup>21</sup>), kdy přístupové údaje byly získány z důvodu nedostatečného zabezpečení ze strany skutečného majitele virtuální identity. Německý Spolkový soud přijal názor, že skutečný majitel odpovídá za konání osoby, která danou virtuální identitu zneužila, jako by konal sám, ledaže by z takového jednání bylo možné rozpoznat, že nekoná skutečný majitel dané virtuální identity.<sup>22</sup> Pro srovnání lze uvést právní konstrukci vyjádřenou ve směrnici o platebních službách na vnitřním trhu<sup>23</sup>, kdy pokud dojde ke zneužití platební karty v důsledku porušení povinnosti zabezpečit její bezpečnostní prvky, odpovídá majitel karty za ztrátu peněz v plném rozsahu, pokud k porušení takové povinnosti došlo z hrubé nedbalosti.

Lze uzavřít, že virtuální identity představují slabé místo právních jednání na Internetu. Tento fakt se snaží zmírnit sofistikovanější metody verifikace uživatelů. Dosud však neexistuje unifikovaná globální právní úprava, která by problematiku odpovědnosti a virtuálních identit normovala.

### ***1.2.2 Elektroničtí agenti a přiřitatelnost právního jednání***

Na poli technologického vývoje v oblasti robotiky a umělé inteligence dochází k něčemu, co se dá popsat jako vytváření autonomních činitelů, kteří jsou fakticky

---

<sup>19</sup> Rozhodčí nálezh Rozhodčího soudu při IAL SE ze dne 22. října 2009, sp. zn. 222/2009.

<sup>20</sup> Rozsudek Spolkového soudu (*Bundesgerichtshof*) č. I ZR 114/06 ze dne 11. března 2009 (*Halzband*).

<sup>21</sup> eBay je jeden z nejznámějších, celosvětově užívaných internetových aukčních portálů.

<sup>22</sup> HUSOVEC, *Zodpovednosť na internete : podľa českého a slovenského práva* [online], s. 46.

<sup>23</sup> Čl. 61 bod 2. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje směrnice 97/5/ES.

schopni právně jednat a jejichž postavení v systému práva je ne zcela jednoznačné. Takováto entita se obecně označuje jako elektronický agent.<sup>24</sup> Kučera uvádí, že: „...základní vlastnost elektronických agentů... je nezávislost jejich jednání na fyzické osobě, která je uvedla do chodu“.<sup>25</sup> Lze se setkat i s očekáváním, že elektroničtí agenti budou v další dekádě schopni postupně nahradit některé lidské činnosti, což bude mít významné socioekonomické důsledky.<sup>26</sup> Otázka, před kterou stojí právo, je, komu má být přičítáno jednání elektronických agentů, a tedy kdo ponese jeho právní následky.

Kučera<sup>27</sup> shrnuje tři názorové proudy, se kterými se lze setkat v právní teorii. Podle prvního se právní jednání elektronického agenta (plně) přičítá subjektu, za který jedná, popř. subjektu, který uvedl agenta v činnost.<sup>28</sup> Tato koncepce se jeví jako intuitivní řešení, nicméně je třeba kriticky zohlednit důsledky možných excesů elektronických agentů způsobených například chybou jejich softwaru. Pokud totiž nejsou stanoveny podmínky, za nichž se důsledky excesů v jednání elektronického agenta nepřičítají subjektu, za který elektronický agent jedná, pak je logicky takový subjekt vystaven riziku těchto excesů, přičemž je třeba do budoucna zohlednit, že lze předpokládat další rozvoj umělé inteligence, která by mohla vykazovat mnohem vyšší míru autonomie na subjektu<sup>29</sup>, v jehož zájmu má elektronický agent vykonávat určitou činnost, v důsledku čehož by se plná přičitatelnost důsledků jednání elektronického agenta mohla stát neúnosnou. Na druhé straně, pokud by takové podmínky stanoveny byly, tak důsledky takových excesů by mohly zůstat v právním vakuu a svojí povahou se přiblížit důsledkům *vis maior*.<sup>30</sup> Je také třeba uvést, že v zásadě z této koncepce vychází čl. 12 ECC, jak bude uvedeno v kapitole 2.1, přičemž ve smyslu zmíněného článku se subjektu, který elektronického agenta využívá k právnímu jednání, následky takového jednání přičítají plně bez omezení.<sup>31</sup>

Dle druhého názoru se elektroničtí agenti považují za autonomní právní entity s vlastní právní osobností. Jejich jednání je pak v plné míře přičítáno přímo jim.

---

<sup>24</sup> Lze jej chápat buď čistě jen jako specifický software použitý na technickém zařízení nebo i jako fyzicky samostatný konstrukt (robot), který může přímo fyzicky působit na své okolí.

<sup>25</sup> KUČERA, *Přeshraniční aspekty soukromoprávních deliktů v kyberprostoru*, s. 27.

<sup>26</sup> PEW RESEARCH CENTER, AI, Robotics, and the Future of Jobs, in: *Pew Research Center* [online].

<sup>27</sup> KUČERA, *Přeshraniční aspekty soukromoprávních deliktů v kyberprostoru*, s. 27-28.

<sup>28</sup> DAVIDSON, *The law of electronic commerce*, s. 73.

<sup>29</sup> Viz příklad uvedený v ALLEN & OVERY, *Virtual currencies : Mining the possibilities*, in: *ALLEN & OVERY* [online], s. 7.

<sup>30</sup> Uvažovat lze ale také o odpovědnosti konstruktéra elektronického agenta.

<sup>31</sup> UNCITRAL, *Report of the Working Group on Electronic Commerce on its thirty-eighth session* [online], s. 21, odst. 106 a 107.

Ohledně této koncepce Al-Majid<sup>32</sup> uvádí, že: „Korporace, jako jsou právnické osoby, je možné žalovat u soudu z toho důvodu, že pokud jsou odsouzeny k náhradě škody, tak se to dotkne přímo jejich majetku, který může být rozprodán. Když ale inteligentní agenti postrádají majetek, odsuzovat je k náhradě škody se vsutku zdá být absurdní a nesmyslné. Tudiž dokud inteligentní agenti nevlastní majetek, myšlenka přiznat jim právní osobnost nevyřeší problém odpovědnosti a neplyne z ní žádný užitek.“ Problém je tedy spatřován v nemožnosti vynutit určitá práva. Nicméně jakmile by elektronickým agentům byla přiznána právní osobnost, současně by jim tím bylo umožněno nabývat majetková práva. Stejně pak jako u právnických osob je na legislativním uspořádání, zda jsou vymezeny další osoby, které za ně ručí a zda existuje povinnost skládat určité hodnoty při jejich ustavení. Pokud by takovéto záruky neexistovaly, ani vůči tradičním právnickým osobám by mnohdy nebylo možné vynutit práva jiných osob. Za současného stavu běžně dostupné techniky se však implementace takovéto koncepce zdá být velmi nepravděpodobnou, ovšem nelze ji zcela vyloučit do budoucna.

Dle třetího názoru elektronický agent vystupuje jako zmocněnec subjektu, za nějž jedná.<sup>33</sup> Tuto koncepci *expressis verbis* podpořil například Odvolací soud pro Kalifornii (USA) v případě *Thrifty-Tel, Inc. v. Bezenek*<sup>34</sup>. Jak však poukazuje Kučera<sup>35</sup>, tato koncepce naráží na zásadní nedostatek, a to na nedostatek svéprávnosti elektronického agenta.

### 1.3 Elektronická kontraktace

#### 1.3.1 E-mail a WWW

Díky Internetu mohou jeho uživatelé užívat širokou škálu souvisejících služeb. Nejznámějšími a zároveň nejrozšířenějšími službami jsou elektronická pošta (e-mail) a World Wide Web (WWW). Především tyto dvě služby jsou uživateli Internetu využívány k elektronické kontraktaci. Klasický průběh kontraktace v podobě učinění

---

<sup>32</sup> AL-MAJID, *Electronic Agents and Legal Personality : Time to Treat Them as Human Beings*, in: *22nd BILETA Conference : Paper, scissors, stone: Business, law and politics – the E and M-Commerce debate, 16th and 17th April 2007, Hertwordshire* [online], s. 4 (autorský překlad).

<sup>33</sup> Např. CHOPRA/WHITE, *A legal theory for autonomous artificial agents*, s. 18-25.

<sup>34</sup> Rozhodnutí Odvolacího soudu pro Kalifornii (USA), čtvrtý obvod (*Court of Appeals of California, Fourth District*) č. 46 Cal. App. 4th 1559 (Ct. App. 1996) ze dne 28. června 1996 (*Thrifty-Tel, Inc. v. Bezenek*), poslední odstavec části III. odůvodnění rozhodnutí.

<sup>35</sup> KUČERA, *Přeshraniční aspekty soukromoprávních deliktů v kyberprostoru*, s. 28.

nabídky, přijetí nabídky a vzniku konsensu smluvních stran se v on-line prostředí neliší, liší se však použité médium a rychlost komunikačních prostředků.<sup>36</sup>

U první fáze kontraktace, tj. u nabídky, je třeba vždy zkoumat, zda skutečně naplňuje všechny její pojmové znaky a tedy, zda se nejedná jen o pouhou výzvu k jejímu podání. Vystává tak otázka, zda prezentace zboží prostřednictvím služby WWW představuje závaznou nabídku, či jen výzvu k jejímu podání. Vyřešení této otázky závisí na požadavcích stanovených v té které konkrétní právní úpravě. Zatímco například dle anglického práva by taková prezentace zboží byla považována pravděpodobně pouze za výzvu k podání nabídky, dle většiny právních řádů kontinentálních evropských států je takovýto projev učiněný podnikatelem vůči spotřebiteli považován za ofertu.<sup>37</sup> Například český občanský zákoník stanoví: „*Má se za to, že návrh dodat zboží nebo poskytnout službu za určenou cenu učiněný při podnikatelské činnosti reklamou, v katalogu nebo vystavením zboží je nabídkou s výhradou vyčerpání zásob nebo ztráty schopnosti podnikatele plnit.*“<sup>38</sup> Rozdílnost právní povahy prezentace zboží na webové stránce, jež je ze své podstaty dostupná globálně, dle jednotlivých právních úprav je pro mezinárodní obchod nežádoucí. U nabídky učiněné e-mailem by tento rozdílný přístup neměl vzniknout, neboť e-mail lze považovat za obdobu běžné poštovní korespondence.

Klíčovou problematiku vyplývající ze zapojení prostředků elektronické komunikace při kontraktaci představuje otázka doručování, zejména pak určení okamžiku, kdy je doručení považováno za účinné. Eiselen<sup>39</sup> ohledně právního jednání mezi nepřítomnými osobami uvádí tři teorie, které se v jurisprudenci utvořily. Každá z těchto teorií v zásadě určuje, která z jednajících stran nese riziko ztráty, zničení či poškození odeslané zprávy. Dle informační teorie (*information theory*) se zpráva považuje za účinně doručenou až tehdy, kdy se příjemce zprávy seznámí s jejím obsahem. Dle teorie přijetí (*reception theory*) se zpráva považuje za účinně doručenou v okamžiku, kdy příjemce zprávy skutečně fyzicky obdrží zprávu, nebo je mu alespoň zpřístupněna, i když se ještě nestihl seznámit s jejím obsahem. Rozhodným momentem

---

<sup>36</sup> WANG, *Law of electronic commercial transactions: contemporary issues in the EU, US and China*, s. 51.

<sup>37</sup> RIEFA, Christine in: EDWARDS/WAELDE, *Law and the internet*, s. 102-103.

<sup>38</sup> § 1732 odst. 2 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

<sup>39</sup> EISELEN, E-Commerce and the CISG: Formation, Formalities and Validity, in: *The Vindobona Journal of International Commercial Law and Arbitration*, s. 309-310.

zpřístupnění zprávy se pak rozumí doručení zprávy do dispoziční sféry příjemce v místě, kde by to příjemce normálně očekával v obchodním styku, a to způsobem, který je příjemci srozumitelný. Dle teorie odeslání (*postal/dispatch theory*) se zpráva považuje za účinně doručenu již okamžikem odeslání odesílatelem, přičemž tedy za okamžik odeslání lze považovat okamžik předání zprávy příslušnému doručovateli k přepravě.

V rámci písemné elektronické kontraktace se pak jeví jako nejvhodnější aplikovat teorii přijetí.<sup>40</sup> K tomu lze uvést, že tento závěr plyne z technické povahy elektronické komunikace, neboť během výměny dat může docházet k technickým selháním, přičemž je téměř nemožné kontrolovat tok dat během jejich výměny mezi dvěma body. Těmito technickými předpoklady jsou určeny důvody, proč by bylo pro adresáta neúnosné aplikování teorie odeslání. Naopak aplikování informační teorie založené na subjektivním principu v sobě nese riziko, že se adresát může vědomě vyhýbat seznámení se s obsahem, přičemž odesílatel nemá účinný prostředek, kterým by tento stav mohl zvrátit. U doručování podle teorie přijetí je vyžadováno faktické doručení zprávy, což zaručuje adresátovi objektivní možnost se seznámit s jejím obsahem. Zároveň také odesílatel není postaven do situace, kdy by nebyl schopen prokázat, že se příjemce s obsahem zprávy seznámil. Ovšem je třeba poukázat na to, že při využití takových služeb Internetu, při nichž komunikace probíhá ústně v reálném čase, se jako vhodnější jeví aplikace informační teorie.

### ***1.3.2 Obchodní podmínky on-line: click-wrap a browse-wrap***

Důležitou otázkou on-line kontraktace je rovněž závaznost smluvních podmínek, které jsou důležitým právním aspektem obchodních transakcí. V oblasti internetových transakcí uskutečněných pomocí webových stránek se vyvinuly určité technické způsoby, jakými jsou smluvní podmínky prezentovány druhé straně. Ty se liší svým provedením a tím, v jaké podobě je udělován souhlas s inkorporací smluvních podmínek do smluvního poměru.

Nejrozšířenější technické provedení je tzv. click-wrap. To spočívá v tom, že smluvní podmínky jsou před udělením souhlasu prezentovány pomocí rolovacího okna

---

<sup>40</sup> Ibid., s. 310.

či hyperlinku<sup>41</sup>, který odkazuje na text smluvních podmínek, a druhá strana svůj souhlas s nimi vyjadřuje „kliknutím“ myši na tlačítko s obdobným popisem jako je „souhlasím“, popř. „zaškrtnutím“ možnosti s popisem „souhlasím se smluvními podmínkami“ a „kliknutím“ na tlačítko s popisem „potvrdit“.<sup>42</sup> Zvláštním typem click-wrapu je tzv. click-through, jehož provedení spočívá v sekvenci několika obrazovek, během nichž jsou zadávány údaje pro dokončení transakce, popř. probíhá volba možností. Click-through provedení je typické pro smlouvy uzavírané v on-line obchodech (e-shopech).<sup>43</sup> Otázkou závaznosti smluvních podmínek v click-wrap provedení se v nedávné době zabýval také SDEU v případě *Jaouad El Majdoub v. CarsOnTheWeb.Deutschland GmbH*<sup>44</sup> v souvislosti s platností takto vyjádřené dohody o založení soudní příslušnosti. SDEU v odůvodnění rozsudku uvedl, že: „...*technika vyjádření souhlasu „kliknutím“ se všeobecnými podmínkami takové kupní smlouvy, ... jež byla uzavřena elektronickou cestou, přičemž tyto podmínky obsahují dohodu o příslušnosti, je sdělením elektronickými prostředky, které umožňuje trvalý záznam dohody ve smyslu tohoto ustanovení [čl. 23 odst. 2 Bruselu I], jestliže tato technika umožňuje tisk a uložení textu zmíněných podmínek před uzavřením smlouvy.*“<sup>45</sup>

Kontroverznější téma představuje tzv. browse-wrap provedení, kdy je souhlas se smluvními podmínkami vyjadřován implicitně jednáním, tedy používáním dané služby.<sup>46</sup> Například při otevření webové stránky je v její hlavičce napsáno: „Používáním webové stránky vyjadřujete svůj souhlas s podmínkami užití.“ a vedle této věty je hyperlink vedoucí na text s takovými podmínkami. Z dostupných soudních rozhodnutí lze vypožorovat, že rozhodujícím faktorem je vědomost či možná vědomost uživatele o tom, že užívání služby podléhá nějakým podmínkám, přičemž závaznost browse-wrapu byla často odmítnuta z nedostatků v technickém provedení spočívajících v nedostatečné prezentaci existence podmínek druhé straně<sup>47</sup>, nicméně závaznost browse-wrapu jako takového vyloučena *a priori* nebyla. V nedávné době Odvolací soud Spojených států

---

<sup>41</sup> Hyperlink je interaktivní odkaz v elektronickém dokumentu, který odkazuje na jeho jinou část, nebo na jiný dokument. Může být představován textem, ale i jiným elementem elektronického dokumentu, např. obrázkem.

<sup>42</sup> DAVIDSON, *The law of electronic commerce*, s. 68-69.

<sup>43</sup> POLČÁK, *Introduction to ICT law : (selected issues)*, s. 78-80.

<sup>44</sup> Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 21. května 2015, věc C-322/14 (*Jaouad El Majdoub v. CarsOnTheWeb.Deutschland GmbH*).

<sup>45</sup> *Ibid.*, výrok rozsudku.

<sup>46</sup> POLČÁK, *Introduction to ICT law : (selected issues)*, s. 81.

<sup>47</sup> RUSTAD, *Global Internet law*, s. 229-230.

pro devátý obvod v případě *Nguyen vs. Barnes & Noble, Inc.*<sup>48</sup> v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že dostupnost podmínek přes dobře viditelný hyperlink zobrazený na každé stránce webu není dostačující, pokud není uživatel jinak upozorněn nebo vyzván k akci, která bude demonstrovat jeho souhlas.<sup>49</sup> Naproti tomu Vrchní soud Irsko v případě *Ryanair Limited v. On the Beach Limited*<sup>50</sup> potvrdil závaznost podmínek používání webové stránky, jejichž součástí byla i dohoda o založení příslušnosti a jež byly prezentovány pouze pomocí hyperlinku ve spodu každé stránky a jako součást objednávkového procesu bez dalšího. Tento postoj je však třeba hodnotit kriticky, neboť na základě pouhého zveřejnění hyperlinku nelze z používání webové stránky bez dalšího objektivně dovozovat materiální existenci souhlasného projevu vůle uživatelů. Smluvní závazek totiž obecně nemůže být závazný před tím, než je k němu udělen souhlas, proto je tedy vyloučeno, aby browse-wrapové podmínky byly závazné již od okamžiku prvního zobrazení určité webové stránky, kdy ještě uživatel nemohl mít vědomost o jejich obsahu a ani neměl v tomto ohledu možnost se svobodně rozhodnout o udělení či odmítnutí souhlasu. Lze se tak domnívat, že v případě browse-wrapu je udělení skutečného konkludentního souhlasu možné až na základě další aktivity uživatele na webové stránce, ze které by nepochybně vyplývalo, že měl skutečnou možnost se s podmínkami předem seznámit a že s nimi souhlasí. Jedině v takovém případě existují předpoklady materiální existence souhlasu i přesvědčivý důkaz o závaznosti takových podmínek.

## **2 PŘESHraniční koupě ve světle internetových transakcí: současné prameny práva**

Koupi lze považovat za jeden z nejčtenějších smluvních právních poměrů, který je na Internetu ujednáván. V případě přeshraniční koupě bude takový právní poměr řešen dle některého způsobu úpravy soukromoprávních poměrů s mezinárodním prvkem. V kontinentálních právních řádech to jsou zásadně kolizní normy, případně přímé

---

<sup>48</sup> Rozhodnutí Odvolacího soudu Spojených států pro devátý obvod (*U.S. Court of Appeals for the Ninth Circuit*) č. 763 F. 3d 1171 ze dne 18. srpna 2014 (*Nguyen v. Barnes & Noble, Inc.*).

<sup>49</sup> *Ibid.*, s.15 odůvodnění rozhodnutí.

<sup>50</sup> Rozsudek Vrchního soudu (Irsko) (*High Court*) ze dne 22. března 2013 IEHC 124 (*Ryanair Limited v. On the Beach Limited*).



normy. Je třeba zmínit, že vedle těchto způsobů existují i jiné způsoby řešení soukromoprávních poměrů s mezinárodním prvkem.<sup>51</sup> Předpokladem pro užití některého z výše uvedených způsobů úpravy je to, že se jedná o takový právní poměr, ve kterém je vztah k zahraničí dostatečně významný.<sup>52</sup> Právní nauka<sup>53</sup> uvádí, že mezinárodní prvek v soukromoprávním poměru je dán tehdy, pokud je dán vztah k zahraničí u:

- a) některého ze subjektů právního poměru,
- b) skutečnosti právně významné pro vznik a existenci právního poměru,
- c) předmětu právního poměru nebo
- d) právního poměru, který právně souvisí nebo je právně závislý na jiném právním poměru, jestliže se tento základní poměr řídí cizím právem,

přičemž z hlediska internetových transakcí bude nejčastěji mezinárodní prvek spočívat právě v subjektu právního poměru, neboť Internet představuje mimořádný komunikační prostředek umožňující s minimálními náklady navazovat obchodní vztahy se subjekty z lokálně vzdálených jurisdikcí. Pro úplnost je nutno dodat, že výše uvedený zobecněný výčet není vyčerpávající a že je vždy třeba „*existenci relevantního prvku zkoumat v každém jednotlivém případě s ohledem na celkový kontext a všechny prvky posuzované situace.*“<sup>54</sup> Pokud však dostatečně významný mezinárodní prvek v daném právním poměru existuje, jsou k aplikaci povolána pravidla mezinárodního práva soukromého, přičemž v internetových transakcích může být jejich aplikace a výklad někdy komplikován.

## **2.1 Úmluva OSN o použití prostředků elektronické komunikace v mezinárodních smlouvách**

V zásadě první mezinárodní unifikační snahou upravující otázky použití prostředků elektronické komunikace, která obsahuje přímé normy, je ECC, jejíž znění vzniklo na půdě UNCITRAL. Její účinnost se datuje teprve k 1.3.2013. Na úvod je třeba uvést, že přes její unikátní charakter a snad i její potřebu pro současný mezinárodní

---

<sup>51</sup> K tomu více KUČERA/PAUKNEROVÁ/RŮŽIČKA et al., *Mezinárodní právo soukromé*, s. 40-43.

<sup>52</sup> BŘÍZA, Petr in: BŘÍZA et al., *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*, s. 5.

<sup>53</sup> KUČERA/PAUKNEROVÁ/RŮŽIČKA et al., *Mezinárodní právo soukromé*, s. 24.

<sup>54</sup> BŘÍZA, Petr in: BŘÍZA et al., *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*, s. 4.

obchod má v současné chvíli pouze dvacet smluvních států a je účinná pouze v sedmi z nich<sup>55</sup>, přičemž se jí neúčastní žádný evropský stát, tedy ani ČR. Nicméně, jak bude uvedeno níže, její aplikace není vyloučena před soudy nesmluvních států. Její význam spočívá také v tom, že může být využita jako komparační nástroj pro porovnávání jiných právních předpisů, které se dotýkají elektronického obchodu. ECC se skládá z preambule a 25 článků a je členěna do čtyř kapitol. Ke znění jejího textu byl Sekretariátem UNCITRAL vydán poměrně podrobný průvodní výklad<sup>56</sup>, nicméně, jak je v něm uvedeno, nejedná se o oficiální komentář k ECC<sup>57</sup>.

První kapitola ECC upravuje rozsah její aplikace. Dle čl. 1 odst. 1 se ECC aplikuje na použití prostředků elektronické komunikace v souvislosti se vznikem a plněním smluv mezi stranami, které mají místo podnikání v různých státech, přičemž dle čl. 1 odst. 2 se ECC nepoužije, pokud tato skutečnost nevyplývá ze smlouvy, z jednání stran či z informací poskytnutých stranami před nebo při uzavření smlouvy. Dále dle čl. 1 odst. 3 se nepřihlíží ke státní příslušnosti osob ani k občanskoprávní či obchodněprávní povaze dané transakce. Konstrukce zvolená v čl. 1 se podobá té, kterou obsahuje pro vymezení rozsahu aplikace VÚ, přičemž pro aplikaci ECC není podmínkou to, aby oba státy, ve kterých mají strany svá místa podnikání, byly smluvními státy ECC; pro aplikaci ECC postačuje, aby jako rozhodné právo bylo určeno právo některého smluvního státu ECC.<sup>58</sup> Smluvním stranám je také umožněno dle čl. 3 zcela vyloučit použití ECC, nebo jejich jednotlivých ustanovení, popř. se od nich odchýlit. Dále lze poukázat i na to, že věcná působnost není omezena jen na otázku samotného uzavírání smluv, ale že se ECC vztahuje i na komunikaci učiněnou před nebo po uzavření smlouvy<sup>59</sup> a rovněž i na úpravu otázek některých plnění smluv, jakými mohou být například elektronické převody peněz.<sup>60</sup> Zde je třeba doplnit, že čl. 2 obsahuje výčet právních poměrů, na které se ECC nevztahuje, jako jsou právní poměry

---

<sup>55</sup> UNITED NATIONS, Status of Treaties : United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts. In: *United Nations Treaty Collection* [online databáze].

<sup>56</sup> UNCITRAL, *United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts* [on-line], s. 13-100.

<sup>57</sup> Ibid., s. 13.

<sup>58</sup> Ibid., s. 29.

<sup>59</sup> POLANSKI, International electronic contracting in the newest UN Convention, in: *Journal of International Commercial Law and Technology*, s. 113.

<sup>60</sup> UNCITRAL. *Report of the Working Group on Electronic Commerce on its thirty-ninth session* [online], s. 7, odst. 35.

z některých cenných papírů a některé specifické finanční transakce. Rovněž jsou vyloučeny veškeré transakce, ve kterých jakkoliv vystupuje spotřebitel.<sup>61</sup>

Druhá kapitola obsahuje obecná ustanovení. Čl. 4 obsahuje legální definice pojmů použitých v ECC. Ústředními pojmy jsou „datová zpráva“ a „informační systém“. Datová zpráva je vymezena jako „*informace vytvořená, odeslaná, přijatá nebo uložená elektronickými, magnetickými, optickými nebo podobnými prostředky, zejména elektronickou výměnou dat, elektronickou poštou, telegramem, dálnopisem nebo faxem*“<sup>62</sup> a každá komunikace ve formě datové zprávy je pak elektronická komunikace. Informační systém je vymezen jako „*systém pro vytváření, odesílání, přijímání, ukládání nebo jiné zpracování datových zpráv*“.<sup>63</sup> Oproti VÚ jsou v ECC vymezeny i pojmové znaky místa podnikání, přičemž je to „*...jakékoliv místo, kde strana má strana trvalou provozovnu k vyvíjení ekonomické činnosti odlišné od dočasného poskytování zboží a služeb ze specifické lokace*“.<sup>64</sup> Tato definice má sloužit pro aplikaci čl. 1 a čl. 6 ECC a nemá se dotýkat jiných hmotněprávních pravidel upravujících místo podnikání.<sup>65</sup> Mezi legálními definicemi ECC lze najít i vymezení elektronických agentů pod pojmem „*automatický systém přenosu zpráv*“, přičemž jde o: „*...počítačový program nebo elektronický či jiný automatický prostředek použitý zcela nebo zčásti k započítání činnosti nebo odezvě na datové zprávy nebo plnění bez předchozí kontroly nebo zásahu ze strany fyzické osoby pokaždé, kdy je automatickým systémem přenosu zpráv započata činnost nebo je generována odezva*“.<sup>66</sup> V čl. 5 jsou stanovena pravidla pro interpretaci ECC. Čl. 6 obsahuje pravidla pro určení místa podnikání stran, přičemž dle čl. 6 odst. 1 se má za to, že strana má místo podnikání tam, kde sama uvádí, ledaže druhá strana prokáže, že místo podnikání se v uváděném místě nenachází; tedy, že v něm nejsou naplněny všechny pojmové znaky místa podnikání uvedené v čl. 4. Stejně pokud strana neuvede, kde má své místo podnikání, bude za něj považováno to místo, které naplňuje pojmové znaky místa podnikání uvedené v čl. 4<sup>67</sup>, a pokud je takových míst více, tak dle čl. 6

---

<sup>61</sup> POLANSKI, International electronic contracting in the newest UN Convention, in: *Journal of International Commercial Law and Technology*, s. 114.

<sup>62</sup> Čl. 4 písm. c) ECC (autorský překlad).

<sup>63</sup> Čl. 4 písm. f) ECC (autorský překlad).

<sup>64</sup> Čl. 4 písm. h) ECC (autorský překlad).

<sup>65</sup> UNCITRAL, *United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts* [on-line], s. 40-41, odst. 105.

<sup>66</sup> Čl. 4 písm. g) ECC (autorský překlad).

<sup>67</sup> UNCITRAL, *United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts* [on-line], s. 42-43, odst. 112.

odst. 2 bude za rozhodné považováno to místo, které je nejužěji spojeno s příslušnou smlouvou. Zajímavé je ustanovení čl. 6 odst. 4, dle něž určité místo není místem podnikání jen kvůli tomu, že se v něm nachází zařízení nebo technologie podporující informační systém využitý při uzavírání smlouvy nebo že je v něm takový informační systém přístupný jiným osobám, a také ustanovení čl. odst. 5, dle něž pouhá skutečnost, že strana užívá doménové jméno či elektronickou adresu spojenou s určitou zemí, nezakládá domněnku, že má místo podnikání v dané zemi. V čl. 7 je pak stanoveno, že ustanovení ECC se nikterak nedotýkají jakékoliv informační povinnosti stran vyplývající pro ně z jiných závazných právních pravidel.

Třetí kapitola je jádrem ECC a obsahuje zvláštní pravidla upravující použití prostředků elektronické komunikace v mezinárodních smlouvách. Čl. 8 stanoví zákaz diskriminace elektronické komunikace vůči listinné jen z důvodu formy, ale zároveň stanoví, že je dáno vůli stran, zda budou jednat a přijímat jednání učiněné v elektronické formě. Čl. 9 obsahuje pravidla týkající se formy právních jednání, kdy na prvním místě je vyjádřen obecný princip volnosti formy<sup>68</sup> a v dalších odstavcích jsou pak stanoveny podmínky, za kterých elektronická komunikace vyhovuje formálnímu požadavku písemnosti, platnosti podpisu a autenticity. Čl. 10 obsahuje jedna z klíčových ustanovení ECC, a to pravidla pro stanovení času a místa odeslání a přijetí elektronické komunikace. Za čas odeslání je stanoven okamžik, kdy datová zpráva opustí informační systém odesílatele, který je pod jeho kontrolou, přičemž pojem „pod kontrolou“ znamená sféru jeho dispozice.<sup>69</sup> Pokud však datová zpráva neopustí takový informační systém, je časem odeslání okamžik, kdy byla datová zpráva přijata. Tím je pamatováno na ty situace, kdy strany komunikují v rámci jednoho informačního systému.<sup>70</sup> Naproti tomu za čas přijetí je stanoven okamžik, od kterého se datová zpráva stane způsobilou k tomu, že může být vyvolána adresátem na elektronické adrese, kterou určil k doručování. Pokud je však zpráva zaslána na jinou adresu, než kterou určí adresát, tak je doručena až okamžikem, kdy vedle toho, že se stane způsobilou k tomu, že může být vyvolána adresátem, také adresát získá vědomost o tom, že mu byla zaslána na tuto jinou adresu. Pro způsobilost zprávy k tomu, že může být vyvolána adresátem, je

---

<sup>68</sup> Ibid. s. 49, odst. 136.

<sup>69</sup> UNCITRAL. *Report of the Working Group on Electronic Commerce on the work of its forty-fourth session* [online], s. 34, odst. 142.

<sup>70</sup> UNCITRAL, *United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts* [on-line], s. 60, odst. 178.

stanovena vyvratitelná domněnka, že nastává okamžikem, kdy zpráva dosáhne adresátovy elektronické adresy. Domněnka bude moci být vyvrácena v případech, kdy adresát ve skutečnosti neměl možnost danou zprávu vyvolat na jeho elektronické adrese zejména z toho důvodu, že zpráva byla blokována určitým bezpečnostním opatřením jako je například firewall<sup>71</sup>.<sup>72</sup> Co se týká místa odeslání a přijetí, tak datová zpráva se považuje za odeslanou v místě, kde má odesílatel své místo podnikání a za přijatou v místě, kde má adresát své místo podnikání, přičemž místo podnikání se určí dle čl. 6. Dále je také stanoveno, že na určení místa přijetí zprávy nemá vliv ani to, že informační systém podporující adresátovu elektronickou adresu je umístěn v jiném státě, než se nachází jeho místo podnikání. V kapitole 1.3 této práce byla nastíněna problematika elektronické kontraktace, konkrétně pak, zda prezentace zboží na webové stránce představuje nabídku či pouhou výzvu k jejímu podání. Čl. 11 řeší tuto otázku výslovně tak, že taková prezentace je považována za pouhou výzvu k podání nabídky, pokud z ní jasně nevyplývá úmysl jednajících stran být vázán v případě akceptace. Čl. 12 se dotýká otázky uzavírání smluv za použití automatických systémů přenosu zpráv. Dle něj pak smlouvy uzavřené mezi fyzickou osobou a takovým systémem, nebo mezi systémy navzájem nebudou prohlášeny za neplatné či nevynutitelné jen z toho důvodu, že při každé samostatné činnosti vykonávané automatickým systémem přenosu zpráv nebo uzavírání smlouvy nedošlo k žádné předchozí kontrole či zásahu ze strany fyzické osoby. Jak již bylo uvedeno v kapitole 1.2.2, tak ve smyslu ustanovení čl. 12 se právní následky činnosti takového systému plně přičítají subjektu, pro nějž tento systém vykonává určitou činnost. Ohledně obchodních podmínek ustanovení čl. 13 stanoví, že ustanovení ECC se nijak nedotýkají povinností stran vyplývajících z jiných právních pravidel zpřístupnit určitým způsobem druhé smluvní straně obchodní podmínky, jež mají být prezentovány v elektronické formě, a ani se nedotýkají případných právních důsledků při nesplnění takových povinností. Čl. 14 přiznává fyzické osobě právo odvolat účinky chybné části elektronické komunikace z důvodu chyby, jež tato osoba učinila při zadávání údajů během komunikace s automatickým systémem zasílání zpráv druhé strany, pokud takový systém neposkytuje funkci k opravě takových chyb.

---

<sup>71</sup> Firewall je síťový bezpečnostní systém, který kontroluje a případně blokuje příchozí a odchozí data dle předem stanovených pravidel.

<sup>72</sup> UNCITRAL. *Report of the Working Group on Electronic Commerce on the work of its forty-fourth session* [online], s. 35, odst. 149 a s. 38, odst. 160.

Podmínkou pro uplatnění práva dle čl. 14 rovněž je, že chyba musí být druhé straně oznámena bezodkladně po jejím zjištění a že nedošlo k materiálnímu obohacení té strany, která jednala v omylu.

Čtvrtá kapitola obsahuje závěrečná ustanovení týkající se otázek jako určení depozitáře (čl. 15), otevřenost podpisu, ratifikace, přijetí, schválení a přistoupení k ECC jednotlivými státy (čl. 16), účast určitých mezinárodních organizací na ECC (čl. 17), účinnost ECC ve státech s několika teritorii, které mají různé právní systémy (čl. 18), nabytí účinnosti (čl. 23), časová působnost (čl. 24) a možnost vypovězení ECC (čl. 25). Dále dle ustanovení čl. 22 je smluvním státům zakázáno činit výhrady k ECC, nicméně čl. 21 upravuje postup, jakým smluvní státy mohou činit a odvolávat deklarace předvídané ECC, a účinky těchto deklarácí majících vliv na účinnost některých ustanovení ECC. Mimo jiných například čl. 19 odst. 1 předvídá možnost odchýlit se deklarácí od obecného vymezení aplikačního rozsahu ECC uvedeného v čl. 1 odst. 1 tak, že se ECC aplikuje jen tehdy, když státy, ve kterých mají smluvní strany své místo podnikání, jsou zároveň smluvními státy ECC, nebo také jen tehdy, když strany smlouvy s aplikací ECC přímo souhlasí. Dle čl. 19 odst. 2 mají smluvní státy rovněž možnost deklarácí vyloučit z věcné působnosti ECC určitý okruh specifických otázek. Čl. 20 upravuje vztah ECC k jiným mezinárodním smlouvám, přičemž čl. 20 odst. 1 stanoví: „*Ustanovení této Úmluvy se aplikují na použití elektronické komunikace v souvislosti s uzavíráním a plněním smluv, na které se aplikuje jakákoliv z níže uvedených mezinárodních smluv, jejímž Smluvním Státem je, nebo by se mohl stát Smluvní Stát této Úmluvy...*“.<sup>73</sup> Poté následuje seznam obsahující šest mezinárodních smluv. Na základě tohoto ustanovení však ECC nemá sloužit jen k interpretaci pojmů obsažených v těchto jiných mezinárodních smlouvách, ale zejména má poskytovat hmotněprávní pravidla umožňující efektivně aplikovat tyto mezinárodní smlouvy v elektronickém prostředí<sup>74</sup>, zejména pokud v nich příslušná úprava chybí. Smyslem ustanovení čl. 20 však nemá být to, aby ECC byla považována za jejich formální dodatek, nebo za nástroj pro jejich autentický výklad.<sup>75</sup> Zde je třeba především zmínit, že jednou z vyjmenovaných mezinárodních smluv je i VÚ. Pokud by tedy došlo

---

<sup>73</sup> Čl. 20 odst. 1 ECC (autorský překlad).

<sup>74</sup> UNCITRAL. *Report of the Working Group on Electronic Commerce on the work of its forty-third session* [online], s. 13, odst. 51.

<sup>75</sup> UNCITRAL, *United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts* [on-line], s. 91, odst. 289.

k současné aplikaci ECC a VÚ, mají smluvní strany zásadně jistotu, že jejich smlouva bude považována za platnou i když byla ujednána elektronickými prostředky.<sup>76</sup> Ustanovení čl. 20 odst. 2 má v zásadě stejné znění jako ustanovení čl. 20 odst. 1 s tím rozdílem, že již není obsažen seznam jednotlivých mezinárodních smluv, ale je uvedeno, že se může jednat o jakoukoliv další jinou mezinárodní smlouvu, než jsou ty uvedené v čl. 20 odst. 1, přičemž je státům umožněno deklarovat, že ustanovením čl. 20 odst. 2 nebudou vázány; dle čl. 20 odst. 3 je však státům umožněno takovou deklaraci na jimi určené mezinárodní smlouvy nevztahovat. Čl. 20 odst. 4 naopak státům umožňuje deklarací vyloučit aplikaci ECC ve vztahu k jakékoliv jimi specifikované mezinárodní smlouvě včetně těch, které jsou uvedeny v čl. 20 odst. 1, a to i v případě, že takový stát nevyloučil aplikaci čl. 20 odst. 2. V zásadě to tedy znamená, že je plně na vůli států, zda připustí souběžnou aplikaci ECC a jakékoliv jiné mezinárodní smlouvy. Význam výčtu konkrétních mezinárodních smluv v čl. 20 odst. 1 pak spočívá pouze v tom, aby došlo k vyloučení pochybností a zdůraznění.<sup>77</sup>

## 2.2 Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží

VÚ je mezinárodní smlouva, která obsahuje přímé normy upravující přeshraniční koupi zboží. Vedle přímých norem však lze ve VÚ nalézt i kolizní normy.<sup>78</sup> V současné době je VÚ účinná již v 85 státech<sup>79</sup>, mezi nimiž je drtivá většina států<sup>80</sup> s nejvyspělejšími ekonomikami světa. O právní úpravě obsažené ve VÚ tedy lze hovořit jako o „defaultní“ právní úpravě přeshraniční koupě zboží. VÚ obsahuje preambuli a 101 článků, přičemž je členěna do čtyř částí. Vzhledem k datu přijetí VÚ a jejímu obsahu, jež byl ovlivněn stavem techniky tehdejší doby, vyvstává otázka, zda ji lze aplikovat i na kupní smlouvy uzavírané, popř. plněné v elektronické formě. Dle

---

<sup>76</sup> POLANSKI, International electronic contracting in the newest UN Convention, in: *Journal of International Commercial Law and Technology*, s. 113.

<sup>77</sup> UNCITRAL, *United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts* [on-line], s. 92, odst. 292.

<sup>78</sup> Více PAUKNEROVÁ, Tři pohledy na mezinárodní kupní smlouvu : Vídeňská úmluva OSN, Nařízení Řím I a Společné evropské právo kupní smlouvy, In: *Obchodněprávní revue : odborný recenzovaný časopis pro obchodní právo a právo finančních trhů*, s. 169.

<sup>79</sup> UNITED NATIONS, Status of Treaties : United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, in: *United Nations Treaty Collection* [online databáze].

<sup>80</sup> VÚ se například neúčastní Spojené království či Indie.

Poradního sboru VÚ<sup>81</sup> je její aplikace možná, pokud se zastaralá ustanovení přizpůsobí nové technologii výkladem či pomocí analogie.<sup>82</sup> Tento názor je pak plně v souladu s cíli, jež jsou vytyčeny v preambuli VÚ, zejména pak s cílem rozvoje mezinárodního obchodu.

První část obsahuje v čl. 1 až 13 ustanovení vymezující rozsah aplikace VÚ a jiná obecná ustanovení. Dle čl. 1 odst. 1 se VÚ vztahuje na prodej zboží, pokud kupující a prodávající mají místa podnikání v různých státech a pokud tyto státy jsou smluvními státy VÚ (písm. a)), nebo když aplikovatelné kolizní normy mezinárodního práva soukromého odkážou na použití práva státu, jež je smluvním státem VÚ (písm. b)).<sup>83</sup> Ohledně ustanovení čl. 1 odst. 1 písm. b) ČR učinila výhradu, pročež se VÚ aplikuje jen v případech dle čl. 1 odst. 1 písm. a), kdy obě strany mají místa podnikání v různých státech a tyto státy jsou zároveň smluvními státy VÚ. Čl. 1 odst. 2 stanoví: „*Ke skutečnosti, že strany mají místa podnikání v různých státech, se nepřihlíží, jestliže tato skutečnost nevyplývá buď ze smlouvy nebo z jednání mezi stranami nebo z informací poskytnutých stranami kdykoli do uzavření smlouvy nebo při jejím uzavření.*“ Lze se setkat s názorem<sup>84</sup>, že použití národní domény<sup>85</sup> by mohlo značit, že daná strana má místo podnikání ve státě domény a že použití generických domén by nutně znamenalo, že se jedná o mezinárodní transakci. Jak však uvádí Mazzotta<sup>86</sup>, s ohledem na znění čl. 1 odst. 2 se musí dovodit, že pokud nejsou poskytnuty další údaje, samotné generické domény neříkají nic o tom, kde se nachází místo podnikání kontrahenta, a tudíž není možné, aby jen z této informace mohla druhá strana dovodit, že jedná s někým, kdo má místo podnikání v jiném státě. Ohledně relevance národních domén pro určení místa podnikání lze porovnat ustanovení čl. 6 odst. 5 ECC, dle nějž pouhá skutečnost, že

---

<sup>81</sup> Jedná se o soukromou iniciativu sdružující nezávislé odborníky zabývající se VÚ, jež si klade za cíl podporovat její jednotný výklad, přičemž angažovaní odborníci nereprezentují jednotlivé země či právní kultury.

<sup>82</sup> CISG ADVISORY COUNCIL, *Opinion no 1 : Electronic Communications under CISG* [online].

<sup>83</sup> MISTELIS, Loukas in: KRÖLL/MISTELIS/VISCASILLAS, *UN convention on contracts for the International Sale of Goods (CISG) : Commentary*, s. 23, marg. č. 5.

<sup>84</sup> FERARRI, Brief Remarks on Electronic Contracting and the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG), in: *The Vindobona Journal of International Commercial Law and Arbitration*, s. 290-291.

<sup>85</sup> Doménové jméno (angl. domain name) je unikátní sekvence písmen a čísel, která identifikuje určitou IP adresu a zpravidla slouží jako adresa webové stránky. Doménová jména mají hierarchicky několik úrovní, přičemž domény nejvyšší úrovně (angl. top level domain (TLD)) mohou být jednak národní (např. „.cz“), nebo generické (např. „.com“).

<sup>86</sup> MAZZOTTA, Notes on the United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts and Its Effects on the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, in: *Rutgers Computer and Technology Law Journal*, s. 269.



kontrahent používá doménové jméno či elektronickou adresu spojenou s určitou zemí, nezakládá domněnku, že má místo podnikání v dané zemi. K čl. 6 odst. 5 ECC je v průvodním výkladu k ECC uvedeno, že klíčovou je problematika procedury, jakou se národní domény přiřazují, přičemž toto ustanovení *a priori* nevylučuje, aby v těch případech, kdy například procedura přiřazování domény zahrnuje ověření žadatele<sup>87</sup>, vzal toto příslušný rozhodčí orgán či soud v potaz spolu s dalšími indiciemi.<sup>88</sup> Lze se tak domnívat, že při posuzování zjevnosti mezinárodní povahy dané transakce ve smyslu čl. 1 odst. 2 nic nebrání tomu vzít národní doménu za jednu z indicií, přičemž důkazní břemeno ohledně toho, že nebylo zjevné, že strany mají místo podnikání v různých státech, tíží tu stranu, která se toho dovolává.<sup>89</sup> Čl. 2 obsahuje výčet typů obchodů, na které se VÚ nepoužije. Dle čl. 2 písm. a) se VÚ nepoužije na koupi zboží pro osobní potřebu, potřebu rodiny nebo domácnosti s výjimkou případů, kdy prodávající před uzavřením smlouvy nebo při jejím uzavření nevěděl a ani neměl vědět, že jde o takovou smlouvu, což musí prokázat.<sup>90</sup> Dle čl. 2 písm. b) se VÚ nepoužije také na koupě uskutečněné na dražbách. Vzhledem k značné rozšířenosti internetových aukčních portálů, z nichž mnohé působí i v celosvětovém měřítku, vyvstává otázka, zda se výjimka z aplikace VÚ uplatní i na transakce uskutečněné pomocí těchto portálů. V jurisdicenci se lze setkat s oběma názory. Spohnheimer<sup>91</sup> uvádí, že pokud se jinak má použít VÚ dle jejího čl. 1, neměla by se výjimka dle čl. 2 písm. b) uplatnit, neboť by se měla vykládat restriktivně, protože z historického výkladu vyplývá, že byla původně navržena pro dražby pořádané lokálně, kterých se účastnili cizinci. Rovněž ale také uvádí, že transakce realizované skrze aukční portály jako je eBay nejsou koupi na dražbě ve smyslu čl. 2 písm. b), a tudíž, že se VÚ použije bez dalšího, pokud daná transakce jinak spadá do rozsahu aplikace VÚ. Je však třeba zmínit, že Spohnheimerem v této souvislosti předkládaná kvalifikace toho, zda se jedná o koupi na dražbě, je opřena pouze o výklad učiněný německým soudem dle německých vnitrostátních

---

<sup>87</sup> Např. slovenskou doménu „.sk“ si může registrovat jen občan SR starší 18 let s trvalým pobytem na území SR, fyzická osoba - podnikatel nebo právnická osoba se sídlem na území SR, viz SK-NIC, Pravidlá poskytovania menného priestoru v internetovej doméne SK, in: *SK-nic* [online], čl. 3.4 pravidel.

<sup>88</sup> UNCITRAL, *United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts* [on-line], s. 44, odst. 120.

<sup>89</sup> MISTELIS, Loukas in: KRÖLL/MISTELIS/VISCASILLAS, *UN convention on contracts for the International Sale of Goods (CISG) : Commentary*, s. 34-35, marg. č. 46.

<sup>90</sup> SPOHNHEIMER, Frank in: KRÖLL/MISTELIS/VISCASILLAS, *UN convention on contracts for the International Sale of Goods (CISG) : Commentary*, s. 52, marg. č. 45.

<sup>91</sup> *Ibid.*, s. 47, marg. č. 27.

norem.<sup>92</sup> Naopak dle Meyera<sup>93</sup> nemůže být výjimka dle čl. 2 písm. b) vykládána restriktivně, neboť „...*toto ustanovení by mělo chránit prodávajícího před neočekávanou aplikací VÚ, jež by mohla nastat z důvodu, že není předem známo, kdo učiní nejvyšší příhoz v aukci... přičemž toto riziko je na Internetu vyšší...*“, a tedy, že ani na internetové aukce se VÚ nepoužije; pokud však internetová aukce obsahuje vedle možnosti licitace i možnost koupit věc za fixní částku (tzv. možnost „kup teď“), nejedná se v tomto případě pojmově o dražbu, a tudíž by se k výjimce dle čl. 2 písm. b) nemělo vůbec přihlížet.<sup>94</sup> Za povšimnutí stojí i rozhodnutí rakouského Nejvyššího soudu<sup>95</sup>, dle něžž, pokud na internetovém aukčním portálu dojde mezi jeho uživateli k vydražení věci a tím i k uzavření kupní smlouvy, pro niž strany ne zvolily rozhodné právo, má být primárně aplikována Římská úmluva, nikoliv VÚ.<sup>96</sup> Pokud by se však měla VÚ použít na koupi uskutečněnou na internetové dražbě, bylo by vždy nutné zkoumat dle čl. 1 odst. 2, zda v konkrétním případě strany věděly o přeshraniční povaze dané transakce.<sup>97</sup> Čl. 3 obsahuje vymezení kupní smlouvy vůči smlouvě o dílo. Čl. 4 a 5 stanoví, že úprava ve VÚ se zásadně nedotýká otázek platnosti uzavřené smlouvy či jejich ustanovení nebo zvyklostí, účinku smlouvy na vlastnictví k prodávánému zboží ani odpovědnosti prodávajícího za smrt či ublížení na zdraví způsobené zbožím. Čl. 6 stanoví, že úprava obsažená ve VÚ je dispozitivní a že lze vyloučit použití VÚ jako celku, nebo se odchýlit od jakéhokoliv jejího ustanovení či změnit jeho účinky ujednáním stran s výjimkou čl. 12, dle něžž mají ty smluvní státy VÚ, jejichž vnitrostátní předpisy vyžadují písemnou formu pro kupní smlouvu, možnost učinit výhradu s takovým účinkem, že písemná forma musí být dodržena i přes zásadu bezformálnosti právního jednání vyjádřenou ve VÚ, pokud má i jen jedna ze stran kupní smlouvy své místo podnikání v takovém státě, který učinil zmíněnou výhradu. Čl. 7 stanoví pravidla pro interpretaci VÚ a čl. 8 pravidla pro interpretaci jednání stran. Dle čl. 9 jsou strany vázány obchodními zvyklostmi a jejich zavedenou praxí. Čl. 10 stanoví pravidla pro určení místa podnikání, pokud existuje více míst podnikání, či pokud jej

---

<sup>92</sup> Ibid., s. 48, marg. č. 28.

<sup>93</sup> MEYER, Olaf in: MEYER/JANSSEN, *CISG methodology*, s. 336 (autorský překlad).

<sup>94</sup> Ibid.

<sup>95</sup> Rozhodnutí Nejvyššího soudu (Rakouska) (*Oberster Gerichtshof*) č. 4Ob135/07t ze dne 7. srpna 2007.

<sup>96</sup> BĚLOHLÁVEK, *Římská úmluva a Nařízení Řím I : komentář v širších souvislostech evropského a mezinárodního práva soukromého*, s. 821, marg. č. 4.441.

<sup>97</sup> HAYWARD, *The CISG in Australia : The Jigsaw Puzzle Missing A Piece*, in: *The Vindobona Journal of International Commercial Law and Arbitration*, s. 206.

strana nemá. Co se týče formy, která je VÚ vyžadována pro platnost kupní smlouvy, vychází VÚ z principu bezformálnosti právního jednání, jak vyplývá z čl. 11, přičemž k prokázání smlouvy lze užít jakéhokoliv důkazního prostředku. Nic by tedy nemělo bránit v uzavírání smluv pomocí prostředků elektronické komunikace.<sup>98</sup> Dále čl. 13 stanoví, že písemná forma zahrnuje telegram a dálnopis. Jurisprudencí i soudní praxí<sup>99</sup> je pak široce přijímáno, že čl. 13 se analogicky vztahuje i na prostředky elektronické komunikace.

Druhá část obsahuje v čl. 14 až 24 věcné normy upravující uzavírání smlouvy. Čl. 14 vymezuje nabídku a výzvu k podání nabídky. Čl. 15 až 17 stanoví pravidla pro účinnost, zrušení, odvolání a odmítnutí nabídky. Čl. 18 až 22 vymezuje přijetí nabídky, lhůtu pro její přijetí, zpětvzetí přijetí a protinabídku. Čl. 23 stanoví okamžik uzavření smlouvy, přičemž ten nastává účinností přijetí nabídky. Čl. 24 vymezuje pojem „dojítí“, přičemž projev vůle dojde adresátovi v okamžiku, kdy je mu sdělen ústně, nebo mu je doručen jakýmkoli jiným způsobem do vlastních rukou do jeho místa podnikání nebo na jeho poštovní adresu. Poradním sborem VÚ<sup>100</sup> je navrhováno, že tam, kde je v druhé části VÚ použit pojem „dojítí“, je třeba jím v kontextu elektronické komunikace rozumět okamžik, kdy elektronická zpráva dosáhne serveru<sup>101</sup> adresáta, přičemž je nerozhodné, že se adresát z technického důvodu na jeho straně nemohl s danou zprávou seznámit; oproti tomu pojmem „odeslání“ se má rozumět okamžik, kdy elektronická zpráva opustí server odesílatele. Dle Poradního sboru VÚ<sup>102</sup> také pokud má být následné kontraktační jednání učiněno v elektronické formě, je třeba, aby adresát výslovně nebo implicitně souhlasil, že bude přijímat určitý druh elektronických zpráv na určitou adresu. Například tedy nabídku učiněnou dopisem lze účinně akceptovat e-mailem, pokud s tím oferent souhlasil. Ohledně lhůty, ve které nabídka musí být přijata, čl. 18 odst. 2 stanoví, že pokud lhůtu nestanoví oferent, musí být nabídka přijata v rozumné době s přihlédnutím k okolnostem obchodu, včetně rychlosti sdělovacích

---

<sup>98</sup> CISG ADVISORY COUNCIL, *Opinion no 1 : Electronic Communications under CISG* [online], s. 1, odst. 11.1.

<sup>99</sup> VISCASILLAS, Pilar P. in: KRÖLL/MISTELIS/VISCASILLAS, *UN convention on contracts for the International Sale of Goods (CISG) : Commentary*, s. 201, marg. č. 6.

<sup>100</sup> CISG ADVISORY COUNCIL, *Opinion no 1 : Electronic Communications under CISG* [online], s. 2.

<sup>101</sup> Serverem se obecně rozumí technické zařízení, které poskytuje jiným zařízením určitou funkcionality či služby, konkrétně tedy v rámci určité sítě bude takové zařízení sloužit k příjmu, či odesílání zpráv jiným serverům napojeným na Internet.

<sup>102</sup> CISG ADVISORY COUNCIL, *Opinion no 1 : Electronic Communications under CISG* [online], s. 3-4, odst. 15.6.

prostředků, které navrhovatel použil; pokud byla nabídka učiněna ústně, tak musí být přijata ihned, ledaže z okolností vyplývá něco jiného. Dle Poradního sboru VÚ<sup>103</sup> pojem „ústně“ zahrnuje i zvuk přenášený elektronickou cestou a rovněž i elektronickou komunikaci v reálném čase, přestože je písemná<sup>104</sup>, a to z toho důvodu, že u takového druhu komunikace si je druhá strana nabídky vědoma a má možnost na ní reagovat ihned, neboť u tohoto druhu komunikace lze dát ostatním uživatelům služby na vědomí<sup>105</sup>, zda je uživatel v současné chvíli přítomný, a tudíž, že daná komunikace probíhá v reálném čase. Vzhledem k rychlosti elektronických komunikačních prostředků se lze domnívat, že v případě, kdy nejde o „ústní“ nabídku učiněnou elektronicky, měla by být přijata v řádu dní. V čl. 20 odst. 1 je upraven začátek běhu lhůty pro přijetí nabídky, kdy lhůta byla určena oferentem, přičemž platí, že v případě nabídky učiněné dopisem běží lhůta ode dne uvedeného v dopise, jinak ode dne uvedeného na obálce, v případě telegramu od okamžiku předání telegramu k odeslání a v případě telefonu, dálnopisu a jiných prostředků umožňujících okamžité sdělení od okamžiku, kdy nabídka dojde osobě, které je určena. Dle Poradního sboru VÚ<sup>106</sup> by v případě elektronické komunikace v reálném čase měla lhůta běžet od okamžiku, kdy nabídka dosáhne serveru obláta, neboť jde pojmově o prostředky umožňující okamžité sdělení, a v případě nabídky učiněné e-mailem od okamžiku odeslání e-mailu; pokud se jedná o nabídku zveřejněnou na webových stránkách, je třeba vycházet z obvyklých metod interpretace s tím, že by mělo být vzato v úvahu, že oferent, který se nabídkou jednostranně zavazuje, by měl mít větší míru ochrany. Dle čl. 21 odst. 2 má i pozdní přijetí nabídky účinky přijetí, pokud z písemnosti, již mělo být učiněno přijetí, vyplývá, že byla odeslána za takovýchto okolností, že by došla navrhovateli včas, kdyby přeprava probíhala obvyklým způsobem, ledaže oferent bez odkladu vyrozumí ústně osobu, které byla nabídka určena, že považuje nabídku za zaniklou, nebo jí v tomto smyslu odešle zprávu. Dle Poradního sboru VÚ<sup>107</sup> pak pojem „písemnost“ zahrnuje i jakýkoliv druh elektronické komunikace, jejíž obsah má vnímatelnou podobu a lze jej uchovat pro další

---

<sup>103</sup> Ibid., s. 6, odst. 18.4.

<sup>104</sup> Půjde o různé instant messaging služby - internetové služby, pomocí nichž je odesílání a přijímání zpráv probíhá v reálném čase. Patří sem různé on-line chaty.

<sup>105</sup> Pokud však není dán předpoklad takové vědomosti o přítomnosti (uživatel dává na vědomí, že je nepřítomný, komunikuje se pomocí e-mailu, či formuláře na WWW), nemělo by se jednat o komunikaci v reálném čase.

<sup>106</sup> CISG ADVISORY COUNCIL, *Opinion no 1 : Electronic Communications under CISG* [online], s. 8, odst. 20.3.-20.5.

<sup>107</sup> Ibid., s. 2, odst. 13.1.

použití, tudíž by VÚ mohla v tomto ohledu řešit i možná technická selhání při doručování, ke kterým na Internetu při posílání dat dochází.

Třetí část je jádrem VÚ a v čl. 25 až 88 obsahuje věcné normy upravující vlastní práva a povinnosti kupujícího a prodávajícího, jež plynou z uzavřené kupní smlouvy, popř. jejího porušení. Tato část se dělí do 5 kapitol. První kapitola obsahuje obecná ustanovení. Druhá kapitola stanoví povinnosti prodávajícího. Třetí kapitola stanoví povinnosti kupujícího. Čtvrtá kapitola stanoví pravidla ohledně přechodu nebezpečí na zboží. Pátá kapitola obsahuje společná ustanovení o povinnostech prodávajícího a kupujícího. Použití ustanovení třetí části VÚ by zásadně nemělo být komplikováno tím, že transakce byla uskutečněna na Internetu. Za pozornost však stojí čl. 27, který stanoví následovné pravidlo ohledně účinků jednání mezi stranami uskutečněného po uzavření smlouvy: „*Jestliže strana v souladu s touto částí Úmluvy učiní oznámení, žádost nebo jiné sdělení a zašle je prostředky přiměřenými okolnostem, opoždění nebo omyl při předávání nebo skutečnost, že nedošly do místa určení, nezabavuje tuto stranu práva se jich dovolávat, ledaže tato část Úmluvy výslovně nestanoví něco jiného.*“ Jak vyplývá ze znění čl. 27, tak pravidlo v něm obsažené vychází svými důsledky z teorie odeslání, viz kapitola 1.3.1. Dle Poradního sboru VÚ<sup>108</sup> mohou být i tato jednání mezi stranami dle části třetí VÚ uskutečňována prostředky elektronické komunikace, přičemž ale ohledně jejich účinnosti odkazuje na své stanovisko ke čl. 15, kde se hovoří o „dojítí“, což je však, jak je poznamenáno i jinde<sup>109</sup>, nekonzistentní se samotným zněním čl. 27. Lze se však domnívat, že se jedná o chybu.

Čtvrtá část obsahuje v čl. 89 až 101 závěrečná ustanovení. V čl. 90 je upraven vztah VÚ k ostatním ať už existujícím, či budoucím mezinárodním smlouvám, jež upravují stejné otázky jako VÚ. Jestliže pak smluvní strany mají svá místa podnikání na území států, jež jsou smluvními státy takových mezinárodních smluv, mají tyto mezinárodní smlouvy přednost před VÚ. Důležitá ustanovení jsou obsažena v čl. 92 až 98. Jsou v nich stanoveny podmínky, za nichž mohou smluvní státy činit výhrady spočívající v tom, že nebudou vázány druhou, nebo třetí částí VÚ nebo čl. 1 odst. 1 písm. b) nebo, že bude vyžadována písemná forma pro právní jednání dle VÚ. Dále pokud má stát více území s různými právní řády, pro jaká území se VÚ použije, a také

---

<sup>108</sup> Ibid., s. 12, odst. 27.1.-27.2.

<sup>109</sup> BJÖRKLUND, Andrea in: KRÖLL/MISTELIS/VISCASILLAS, *UN convention on contracts for the International Sale of Goods (CISG) : Commentary*, s. 365-366, marg. č. 21-22.

pokud má dva a více smluvních států obdobnou právní úpravu otázek upravených VÚ, že se VÚ nepoužije na smlouvy o koupi nebo jejich uzavírání mezi stranami, jež mají místa podnikání v těchto státech; obdobnou výhradu může učinit i smluvní stát vůči nesmluvnímu státu. Jiné výhrady, než ty, které jsou předvídané VÚ, nejsou dle čl. 98 přípustné. Ve zbylých ustanoveních je upraveno určení deponitáře (čl. 89), podpis a přistoupení k VÚ (čl. 91), nabytí účinnosti (čl. 99), časová působnost (čl. 100) a výpověď VÚ (čl. 101).

### 2.3 Nařízení Řím I

Řím I je sekundární legislativní akt EU účinný od 17.12.2009, který je přímo použitelný a jeho aplikace má přednost před aplikací vnitrostátních norem ve všech<sup>110</sup> členských státech EU. Řím I unifikuje kolizní normy týkající se smluvních závazkových poměrů a, jak je stanoveno v jeho čl. 24, jedná se o nástupce Římské úmluvy. Řím I má 29 článků rozdělených do čtyř kapitol.

V první kapitole je v čl. 1 vymezena jeho věcná působnost, kterou je tedy kolizní úprava soukromoprávních smluvních závazkových poměrů s mezinárodním prvkem. Dále jsou v čl. 1 uvedeny právní poměry vyloučené z jeho působnosti. Čl. 2 zakotvuje princip univerzální použitelnosti Římu I, což znamená, že se vztahuje na všechny právní poměry s mezinárodním prvkem, které spadají do jeho působnosti a že jako *lex causae* může být určeno i právo státu, který není členským státem EU.<sup>111</sup>

Druhá kapitola je jádrem Římu I a obsahuje především vlastní kolizní pravidla. Co se týče kolizní úpravy koupě, tak v souladu s principem smluvní autonomie je dle čl. 3 odst. 1 primárním kolizním kritériem vůle stran, která vyjadřuje volbu rozhodného práva. Dohoda stran o volbě práva má samostatnou povahu vycházející z doktríny autonomie takového ujednání ve vztahu k hlavnímu smluvnímu poměru.<sup>112</sup> Existence a platnost takové dohody se dle čl. 3 odst. 5 řídí čl. 10, 11 a 13. Jedná se o články, jež obecně stanoví kolizní pravidla pro řešení otázek materiální a formální platnosti smluv a podmínky, za nichž se lze dovolat nezpůsobilosti k právnímu jednání. Ohledně otázky

<sup>110</sup> S výjimkou Dánska, kde se nadále použije Římská úmluva.

<sup>111</sup> PAUKNEROVÁ, *Evropské mezinárodní právo soukromé*, s. 155.

<sup>112</sup> ROZEHNALOVÁ, Naděžda in: ROZEHNALOVÁ et al., *Mezinárodní právo soukromé Evropské unie : (Nařízení Řím I, Nařízení Řím II, Nařízení Brusel I)*, s. 89.

formální platnosti, pro kterou jsou kolizní pravidla stanovena v čl. 11, Bříza<sup>113</sup> uvádí, že tato pravidla nemohou svým účinkem, tj. určením rozhodného práva a jeho aplikací, dospět k výsledku, který by se přičil samotnému Římu I, kdy by právo určené na základě čl. 11 stanovilo požadavek určité formy pro volbu práva, zatímco výslovné znění čl. 3 odst. 1 stanoví zásadní bezformálnost volby práva. V souladu s tímto názorem se lze domnívat, že pokud se připouští bezformální volba práva, tak dohoda o volbě práva učiněná v elektronické formě by měla být formálně platná. Více problematická se jeví otázka existence souhlasu s volbou práva, pro niž je společně s otázkou materiální platnosti rozhodné právo určováno dle čl. 10. Jak již bylo zmíněno v kapitole 1.3.2, tak zejména doložka o volbě práva a obecně i jakákoliv smlouva v browse-wrapové podobě by mohla být shledána neplatnou. Při neexistenci volby práva jsou k určení rozhodného práva povolány kolizní normy stanovené ve čl. 4 až 8. Čl. 4 je klíčovým ustanovením celého Římu I, neboť jsou jím kolizně řešeny veškeré smluvní poměry, na které se nevztahují zvláštní kolizní ustanovení týkající se smluv o přepravě (čl. 5), spotřebitelských smluv (čl. 6), pojistných smluv (čl. 7) a pracovních smluv (čl. 8). Obecným principem, na kterém se zakládá ustanovení čl. 4, je, že jako *lex causae* by mělo být určeno právo toho státu, které je s daným poměrem nejúžeji spojeno, přičemž nejužší spojení se zásadně nejlépe určí na základě koncepce charakteristického plnění.<sup>114</sup> Čl. 4 odst. 2 stanoví, že „pokud se na smlouvu nevztahuje odst. 1 nebo pokud by se na prvky smlouvy vztahovalo více než jedno z písmen a) až h) odst. 1, řídí se smlouva právem země, v níž má strana, která je povinna poskytnout plnění charakteristické pro smlouvu, své obvyklé bydliště.“, přičemž čl. 4 odst. 1 obsahuje v písm. a) až h) výčet typových smluv a k nim příslušné kolizní pravidlo. Pokud by se přesto nepodařilo určit *lex causae* dle čl. 4 odst. 1 nebo 2, tak dle čl. 4 odst. 4 platí obecný princip, že smlouva se řídí právem země, s níž je nejúžeji spojena. Pro koupi je základní kolizní norma obsažena v čl. 4 odst. 1 písm. a), dle níž se „smlouva o koupi zboží se řídí právem země, v níž má prodávající obvyklé bydliště.“ Obecně výklad pojmu „obvyklé bydliště“ není nikterak komplikován skutečností, že koupě byla uskutečněna na Internetu. Dalším ustanovením, jež stanoví kolizní pravidlo pro koupi je čl. 4 odst. 1 písm. g), který stanoví, že „smlouva o koupi zboží v dražbě se řídí právem

<sup>113</sup> BŘÍZA, *Volba práva a volba soudu v mezinárodním obchodě*, s. 55-56.

<sup>114</sup> MAGNUS, Ulrich in: FERRARI/LEIBLE, *Rome I regulation : the law applicable to contractual obligations in Europe*, s. 28.

*země, v níž se dražba koná, pokud takové místo lze určit.*“ Lze se setkat s názorem<sup>115</sup>, že u internetových aukcí obecně nelze místo konání dražby určit, a tudíž, že se toto ustanovení na ně nemůže uplatnit. Existuje však i opačný názor<sup>116</sup>, že toto ustanovení svým rozsahem zcela jednoznačně internetové aukce zahrnuje, pokud může být místo dražby určeno, nicméně již není uvedeno, jakým způsobem by mohlo být určeno. Jak bude uvedeno v kapitole 3.1, použití nových výkladových východisek jako je *lex loci server* a *lex loci TLD*, tedy že by místem konání dražby byla země, v níž je umístěn server, či země, určená dle národního doménového jména, je třeba spíše odmítnout. Bogdan<sup>117</sup> uvádí, že pokud je z prvků dané webové stránky zjevné, že je určena pro trh konkrétního státu, mohla by být aplikace čl. 4 odst. 1 písm. g) obojí aplikací tzv. únikové doložky stanovené v čl. 4 odst. 3, dle níž: „*Vyplývá-li ze všech okolností případu, že je smlouva zjevně úžeji spojena s jinou zemí, než je země uvedená v odst. 1 nebo 2, použije se právo této jiné země*“. Jak již bylo zmíněno, čl. 6 obsahuje zvláštní kolizní pravidlo pro smlouvy uzavírané mezi podnikatelem a spotřebitelem. Takové smlouvy se dle čl. 6 odst. 1 řídí právem země obvyklého bydliště spotřebitele, je-li naplněna alespoň jedna ze dvou podmínek, přičemž buď podnikatel provozuje svou činnost v zemi, kde má spotřebitel své obvyklé bydliště, nebo „*se jakýmkoli způsobem taková činnost na tuto zemi nebo na několik zemí včetně této země zaměřuje*“. Druhým zmíněným kritériem, tedy pojmem „*zaměřování činnosti*“, se již zabýval i SDEU ve spojených věcech *Peter Pammer v. Reederei Karl Schlüter GmbH & Co KG a Hotel Alpenhof GesmbH v. Oliver Heller*<sup>118</sup>, a sice v souvislosti se čl. 15 odst. 1 písm. c) Bruselu I, kde je toto kritérium rovněž použito. Závěry obsažené ve výše uvedeném rozhodnutí však lze vztáhnout i na výklad daného pojmu v Římu I, což vyplývá především z bodu (24) odůvodnění Římu I, v němž je vyjádřen požadavek shodného výkladu předmětného pojmu v obou nařízeních. Dále je zde i odkazováno na společné prohlášení Rady a Komise ke čl. 15 a 73 Bruselu I, v němž je mimo jiné uvedeno, že „*...pouhá skutečnost, že internetové stránky jsou přístupné, nepostačuje k tomu, aby se*

---

<sup>115</sup> MAGNUS, Ulrich in: FERRARI/LEIBLE, *Rome I regulation : the law applicable to contractual obligations in Europe*, s. 43.

<sup>116</sup> GÜNEYSU-GÜNGÖR, Gülin in: STONE/FARAH, *Research Handbook on EU Private International Law*, s. 184.

<sup>117</sup> BOGDAN, *Contracts in Cyberspace and the Regulation "Rome I"*, *Masaryk University Journal of Law and Technology*, s. 222.

<sup>118</sup> Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 7. prosince 2010, spojené věci C-585/08 a C-144/09 (*Peter Pammer v. Reederei Karl Schlüter GmbH & Co KG a Hotel Alpenhof GesmbH v. Oliver Heller*).



použil článek 15, je rovněž třeba, aby tyto internetové stránky vybízely k uzavírání smluv na dálku a aby předtím skutečně byla nějaká smlouva jakýmkoli prostředky uzavřena na dálku. V tomto ohledu jazyk nebo použitá měna na internetových stránkách nejsou podstatným faktorem.“<sup>119</sup> Z tohoto prohlášení pak také SDEU vycházel ve zmíněném rozhodnutí, kdy ve výroku uvedl: „Za účelem určení, zda podnikatel, jehož činnost je prezentována na jeho internetové stránce..., může být považován za podnikatele „zaměřujícího“ činnost na členský stát..., je třeba ověřit, zda před případným uzavřením smlouvy... z uvedených internetových stránek a celkové činnosti podnikatele vyplývalo, že podnikatel zamýšlel obchodovat se spotřebiteli s bydlištěm v jednom či více členských státech, včetně členského státu, ve kterém má spotřebitel bydliště, v tom smyslu, že byl připraven uzavřít s nimi smlouvu“ a dále v něm uvedl i demonstrativní výčet skutečností, které mohou indikovat, že činnost podnikatele je zaměřena na určitý členský stát, jako je „mezinárodní povaha činnosti, popis cesty do sídla podnikatele s počátkem v jiných členských státech, použití jiného jazyka nebo jiné měny, než jsou jazyk nebo měna, které jsou obvykle používány v členském státě, ve kterém má podnikatel sídlo..., uvedení telefonického spojení s mezinárodním předčíslem, vynaložení nákladů na službu sponzorovaných odkazů na internetu s cílem usnadnit spotřebitelům s bydlištěm v jiných členských státech přístup na stránku podnikatele nebo jeho zprostředkovatele, použití jiného jména domény prvního řádu, než je doména členského státu, ve kterém má podnikatel sídlo, a uvedení mezinárodní klientely složené ze zákazníků s bydlištěm v jiných členských státech.“ Jak poznamenává Kyselovská<sup>120</sup>, tak například použití generického doménového jména typu „.com“ nebo „.eu“ evidentně bez dalšího nepostačuje k tomu, aby se dalo dovodit, že podnikatel „zaměřuje“ svoji činnost na všechny ostatní členské státy. Sám SDEU pak v odůvodnění uvádí, že je případně nutné hodnotit indicie ve vzájemné kombinaci<sup>121</sup>, neboť i když indicie může být jinak relevantní, tak sama o sobě ještě nemusí prokazovat „zaměřování činnosti“<sup>122</sup>. Oproti tomu některé skutečnosti, jak SDEU uvedl v závěru výroku, jsou vždy irelevantní pro posouzení kritéria „zaměřování činnosti“, a to pouhá skutečnost, že je

<sup>119</sup> Citace převzata ze znění bodu (24) odůvodnění Římu I.

<sup>120</sup> KYSELOVSKÁ, Tereza in: ROZEHNALOVÁ et al., *Mezinárodní právo soukromé Evropské unie : (Nařízení Řím I, Nařízení Řím II, Nařízení Brusel I)*, s. 432.

<sup>121</sup> Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 7. prosince 2010, spojené věci C-585/08 a C-144/09 (*Peter Pammer v. Reederei Karl Schlüter GmbH & Co KG a Hotel Alpenhof GesmbH v. Oliver Heller*), bod 83 odůvodnění rozhodnutí.

<sup>122</sup> *Ibid.*, bod 90 odůvodnění rozhodnutí.

internetová stránka podnikatele přístupná z členského státu, ve kterém má spotřebitel obvyklé bydliště, dále to, že je uvedena elektronická adresa či jiné kontaktní údaje nebo je užit jazyk nebo měna, které jsou obvykle používány v členském státě, ve kterém má podnikatel sídlo. Z výkladu SDEU vyplývá, že vlastní úmysl podnikatele „zaměřovat činnost“ na určitý stát je nezbytným faktorem pro naplnění daného kritéria a že tento subjektivní faktor má být objektivně dovozován z určitých indicií<sup>123</sup>, jako je například i konkrétní obsah webové stránky. Zásadně by pak tedy měl mít podnikatel možnost na základě vlastního uvážení přizpůsobit obsah webové stránky, aby docílil toho, že nebude naplněno kritérium „zaměřování činnosti“, tedy, že se aplikuje čl. 6 odst. 3, dle něž se rozhodné právo určí dle čl. 3 a 4, pokud by došlo k ojedinělému uzavření smlouvy se spotřebitelem z jiného členského státu, na něž svou činnost podnikatel z vlastní vůle nezaměřuje. Nicméně Panopoulos<sup>124</sup> poukazuje na to, že postoj SDEU naznačuje jistou retrospektivu daného kritéria, kdy spíše platí, že pokud „...*podnikatel uzavřel smlouvu se spotřebitelem s obvyklým bydlištěm v jiném členském státu, tak de facto zaměřuje svou činnost na tento stát, a naopak, pokud by daná činnost nebyla zaměřována na tento stát, tak by k uzavření takové smlouvy nedošlo.*“ Tedy, že v konečném důsledku je třeba dané kritérium vykládat ve prospěch ochrany spotřebitele. Také v případě spotřebitelských smluv je umožněna volba práva, která je však dle čl. 6 odst. 2 limitována tím, že volbou práva nelze obejít kogentní ustanovení právního řádu státu, ve kterém má spotřebitel obvyklého bydliště, která spotřebiteli poskytují ochranu. Případy, na které se spotřebitelský režim čl. 6 nevztahuje, jsou uvedeny v čl. 6 odst. 4. Kromě specifických smluv uvedených v čl. 6 odst. 4 písm. c) a e) se spotřebitelský režim vztahuje na všechny případy koupě. V souvislosti se spotřebitelskými smlouvami stojí za zmínku též čl. 10 odst. 1 v návaznosti na čl. 6 odst. 1, z nichž plyne, že existence a materiální platnost smlouvy se budou řídit právem země obvyklého pobytu spotřebitele. Dle uvedeného se pak povaha prezentace zboží na e-shopu, tedy zda taková prezentace představuje závaznou nabídku, či jen výzvu k jejímu podání, bude hodnotit dle práva obvyklého pobytu spotřebitele, a to bez ohledu na hodnocení dle právního řádu, kde má podnikatel své místo podnikání. Prezentování zboží na Internetu pak lze

---

<sup>123</sup> GONÇALVES, The e-commerce international consumer contract in the European Union, in: *Masaryk University Journal of Law and Technology*, s. 14.

<sup>124</sup> PANOPOULOS, The influence of the E-Commerce Directive on conflict of law and jurisdiction rules regarding the protection of tort victims and consumers, in: *Sborník z Právnické fakulty v Niši*, s. 828 (autorský překlad).

z pohledu podnikatele s nadsázkou nazvat právní ruletou. Důležitým ustanovením je také čl. 9, který upravuje vztah Římu I k imperativním ustanovením, přičemž dle čl. 9 odst. 2 není Římem I dotčeno použití imperativních ustanovení *lex fori*.

V třetí kapitole je v čl. 19 vymezen pojem „obvyklé bydliště“, přičemž čl. 19 odst. 2 uvádí, že: „*Je-li smlouva uzavřena prostřednictvím pobočky, zastoupení nebo jiné provozovny... považuje se za obvyklé sídlo místo, ve kterém se nachází pobočka, zastoupení nebo jiná provozovna.*“ Dle Bogdana<sup>125</sup> je pak spornou otázkou, zda pojem „jiná provozovna“ zahrnuje i webovou stránku. Lze se však domnívat, že pokud by webová stránka měla být považována za „jinou provozovnu“, možnost určit její umístění naráží na absenci spolehlivých objektivních kritérií vypovídajících o faktickém spojení s určitým místem, jak bude blíže vysvětleno v kapitole 3.1. Dále dle čl. 20 je zásadně vyloučeno použití zpětného, či dalšího odkazu; tedy z *lex causae* se použijí jen jeho věcné normy, přičemž dle čl. 21 je umožněno odmítnout aplikovat ustanovení *lex causae* z důvodu výhrady veřejného pořádku. Vzájemný vztah Římu I a jiných stávajících mezinárodních smluv je upraven v čl. 25 odst. 1 takto: „*Tímto nařízením není dotčeno použití mezinárodních úmluv, jejichž stranou je jeden nebo více členských států ke dni přijetí tohoto nařízení a které stanoví kolizní normy pro smluvní závazkové vztahy.*“ Jak uvádí Pauknerová<sup>126</sup>, to, zda se toto ustanovení vztahuje i na VÚ, je prozatím nejisté vzhledem k absenci judikatury, přičemž existují názory přiklánějící se jak k extenzivnímu tak i restriktivnímu výkladu. Vedle toho existuje i názor, že toto ustanovení se VÚ vůbec nedotýká ze samé její podstaty jakožto přímé úpravy, která má dle obecného principu mezinárodního práva soukromého přednost před úpravou kolizní.<sup>127</sup>

---

<sup>125</sup> BOGDAN, Contracts in Cyberspace and the Regulation "Rome I", *Masaryk University Journal of Law and Technology*, s. 221-222.

<sup>126</sup> PAUKNEROVÁ, Tři pohledy na mezinárodní kupní smlouvu : Vídeňská úmluva OSN, Nařízení Řím I a Společné evropské právo kupní smlouvy, In: *Obchodněprávní revue : odborný recenzovaný časopis pro obchodní právo a právo finančních trhů*, s. 170.

<sup>127</sup> K tomu více FERRARI, PIL and CISG: Friends or Foes?, in: *Journal Of Law And Commerce*, s. 47-49.

## 2.4 Zákon o mezinárodním právu soukromém

V českém právním řádu je hlavním pramenem kolizních norem vnitrostátního původu relativně nový ZMPS účinný od 1.1.2014. Celkem čítá 125 paragrafů rozdělených do devíti částí.

Část první obsahuje obecná ustanovení. V ustanovení § 1 je vymezen předmět úpravy ZMPS. Dle § 1 písm. a) ZMPS upravuje v poměrech s mezinárodním prvkem „*právním řádem kterého státu se řídí soukromoprávní poměry včetně používání jiných předpisů než určeného rozhodného práva*“, přičemž příslušná ustanovení jsou obsažena zejména v části první, třetí a čtvrté. Jak vyplývá z ustanovení § 2, tak úprava obsažená v ZMPS se použije jen tehdy, pokud se nepoužije kolizní či přímé úpravy obsažené v přímo použitelných předpisech EU nebo vyhlášených mezinárodních smlouvách, kterými je ČR vázána.<sup>128</sup> VÚ a Řím I mají tedy v rozsahu jejich působnosti přednost při úpravě otázek přeshraniční koupě. Dle ustanovení § 3 se vždy navzdory rozhodnému právu použijí imperativní normy českého právního řádu a dle § 4 lze z důvodu výhrady veřejného pořádky odepřít použití ustanovení cizího právního řádu. V § 5 je vymezen pojem obcházení zákona, přičemž se tím rozumí umělé vytváření či předstírání skutečností s úmyslem ovlivnit použití ustanovení ZMPS; k takovým skutečnostem se nepřihlíží.

Část třetí obsahuje obecná ustanovení mezinárodního práva soukromého. V § 20 jsou stanovena pravidla pro řešení kvalifikačního problému, přičemž kvalifikace se zásadně provádí dle *lex fori*. V § 21 je upraven vztah ke zpětnému a dalšímu odkazu. Dle § 21 odst. 2 se v závazkových poměrech použije jen věcných norem *lex causae*; pokud by mělo být přihlíženo i k jeho kolizním normám, musí to strany výslovně sjednat. Ustanovení § 23 obsahuje pravidla pro zjišťování a používání cizího práva, přičemž je v něm reflektována dosavadní judikatura vyšších soudů, dle níž za zjištění a aplikaci cizího práva je odpovědný soud, nikoliv účastníci řízení.<sup>129</sup> Pokud by se přesto nepodařilo v přiměřené době zjistit cizí právo nebo by to bylo nemožné, tak dle § 23 odst. 5 se má použít české právo. Naproti tomu dle § 25 lze použít i imperativních norem jiného cizího právního řádu, než je *lex causae*; děje se tak však jen na návrh účastníka, který nese důkazní břemeno ohledně obsahu a platnosti takových norem.

<sup>128</sup> K tomu více v KUČERA/PAUKNEROVÁ/RŮŽIČKA et al., *Mezinárodní právo soukromé*, s. 59-60.

<sup>129</sup> BŘÍZA, Nový zákon o mezinárodním právu soukromém, in: *Bulletin-advokacie.cz* [on-line].

Část čtvrtá obsahuje v hlavě I až XI ustanovení pro jednotlivé druhy soukromoprávních poměrů. Hlava II obsahuje obecnou úpravu otázek existence a materiální platnosti (§ 41) a formální platnosti (§ 42) právního jednání. Existence s materiální platností a následky neplatnosti se zásadně řídí *lex causae*. Pro zachování platnosti formy zásadně postačí, že forma vyhovuje alespoň jednomu z alternativně stanovených právních řádů uvedených v § 42 odst. 1 v písm. a) až d); záměr zákonodárce<sup>130</sup> tedy je, aby byla pokud možno zachována formální platnost právního jednání, nicméně korektiv stanovený v § 42 odst. 2 obsahuje limity tohoto principu, a to, že je vždy nutné vyhovět nezbytným požadavkům na formu, jež stanoví *lex causae* a u nemovitostí *lex rei sitae*. V souvislosti s použitím elektronických prostředků komunikace pro uzavírání smluv lze poukázat na ustanovení § 42 odst. 1 písm. b), dle něžž „*je smlouva a jiné právní jednání platné co do formy, jestliže forma vyhovuje právnímu řádu státu, ve kterém byl některým jednajícím učiněn projev vůle.*“ Dle Kučery s Tichým<sup>131</sup> obecně „*Místem... projevu vůle je místo, v němž... se [subjekt] choval způsobem, z něhož lze usoudit na to, co chtěl projevit*“, přičemž „*...půjde o místo, v němž se... [subjekt] v rozhodné době zdržoval. Při telefonickém jednání... bude místem projevu vůle místo, v němž... [subjekt] učiní projev do telefonu, nikoliv místo, v němž se zdržuje... [subjekt], jemuž je projev určen.*“ Vychází se tedy z faktické lokalizace jednajícího. Dle Břízy<sup>132</sup> pak v případě právního jednání pomocí e-mailu to bude místo, odkud byl poslán. Není však úplně jasné, zda se e-mail považuje za poslaný již stisknutím tlačítka „odeslat“, nebo až v okamžiku, kdy e-mail opustí server odesílatele po vzoru čl. 10 odst. 1 ECC. Vzhledem k tomu, že mezi těmito časovými okamžiky může být i poměrně dlouhá prodleva, nabývá určení konkrétního okamžiku na značném významu. Hlava XI obsahuje kolizní normy pro závazkové právní poměry. ZMPS neobsahuje zvláštní kolizní normu pro kupní smlouvu; použije se tedy obecné ustanovení § 87 odst. 1, jež stanoví: „*Smlouvy se řídí právem státu, s nímž smlouva nejúžeji souvisí, pokud smluvní strany nezvolily rozhodné právo. Volba práva musí být vyjádřena výslovně nebo musí vyplývat bez pochybností z ustanovení smlouvy nebo z okolností případu.*“ Princip nejužší souvislosti „*vyjadřuje základní princip*

---

<sup>130</sup> Důvodová zpráva k ZMPS, in: *Sněmovní tisk 364/0, část č. 1/2 Vl.n.z. o mezinárodním právu soukromém* [online], s. 58.

<sup>131</sup> KUČERA/TICHÝ, *Zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním: komentář*, s. 79-80.

<sup>132</sup> BŘÍZA, Petr in: BŘÍZA et al., *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*, s. 226.

*mezinárodního práva soukromého – princip blízkosti rozhodného práva a smlouvy.*<sup>133</sup> Dle Břicháčka s Břízou<sup>134</sup> by se při výkladu kritéria nejužší souvislosti mělo vycházet z toho, že se zákonodárce při tvorbě tohoto ustanovení inspiroval unijní úpravou obsaženou v Římu I, a proto by se mělo vykládat shodně s ní v tom smyslu, že pokud lze určit plnění charakteristické pro danou smlouvu, tak by za nejužší související právo mělo být považováno právo té země, kde má obvyklé bydliště strana smlouvy, která je povinna toto plnění poskytnout, avšak s výhradou případů, kdy smlouva má zjevně užší vazbu k jiné zemi. Ohledně požadavků na formu ujednání o volbě práva pro smlouvu lze poukázat na dva odlišné názory. Dle jednoho<sup>135</sup> se forma takového ujednání řídí obecným ustanovením § 42. Dle druhého<sup>136</sup> ustanovení § 87 odst. 1 stanovuje zvláštní hmotněprávní pravidla pro formu takového ujednání, a tedy, že se obecné ustanovení § 42 nepoužije. Nelze také opomenout na zvláštní ochranu spotřebitele poskytnutou mu dle ustanovení § 87 odst. 2, kdy *„pokud právní poměr založený spotřebitelskou smlouvou úzce souvisí s územím některého členského státu EU, nemůže být spotřebitel zbaven ochrany příslušející mu podle českého práva, jestliže řízení probíhá v ČR, i když pro smlouvu bylo zvoleno nebo i jinak se má použít právo jiného než členského státu EU.“*

## 2.5 Lex mercatoria a lex informatica

*Lex mercatoria* neboli právo světového obchodu je koncept určitého souboru pravidel chování obchodníků v mezinárodním obchodním styku, přičemž tato pravidla vznikla živelně praxí obchodníků nebo jako výsledek činnosti různých (mezinárodních) organizací.<sup>137</sup> Rozeňhalová<sup>138</sup> mezi prameny *lex mercatoria* řadí mezinárodní obchodní zvyklosti, obecně uznávané právní principy, vzorové smlouvy a obchodní podmínky vydávané různými (mezinárodními) organizacemi a soubory zásad mezinárodních

<sup>133</sup> ROZEHNALOVÁ, Naděžda in: PAUKNEROVÁ/ROZEHNALOVÁ/ZAVADILOVÁ et al., *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*, s. 602.

<sup>134</sup> BŘICHÁČEK, Tomáš; BŘÍZA, Petr in: BŘÍZA et al., *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*, s. 535.

<sup>135</sup> ROZEHNALOVÁ, Naděžda in: PAUKNEROVÁ/ROZEHNALOVÁ/ZAVADILOVÁ et al., *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*, s. 601.

<sup>136</sup> BŘICHÁČEK, Tomáš; BŘÍZA, Petr in: BŘÍZA et al., *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*, s. 533-534.

<sup>137</sup> ROZEHNALOVÁ, *Právo mezinárodního obchodu*, s. 201-202.

<sup>138</sup> *Ibid.*, s. 211-213.

smluv. Kučera<sup>139</sup> k nim ještě také řadí rozhodovací praxi významných institucionálních rozhodčích orgánů v oblasti práva mezinárodního obchodu. I přesto, že se pojetí koncepce a pramenů *lex mercatoria* u různých autorů liší, společným pojmovým znakem je, že jde o taková pravidla chování, která nevznikla ze zákonodárné vůle států.<sup>140</sup>

Jedním z uvedených pramenů jsou mezinárodní obchodní zvyklosti. Dle Rozehnalové<sup>141</sup> je samotné vymezení tohoto pojmu problematické, přičemž jako výchozí definici, ke které je často odkazováno, uvádí definici obsaženou v čl. 9 odst. 2 VÚ, dle níž jde o taková pravidla chování, která jsou v mezinárodním obchodu v široké míře obecně známy stranám smluv určitého druhu v určitém obchodním odvětví a která jsou zpravidla dodržována. Dle jiné definice jde o: „...*způsob jednání, který je po určitou dobu obecně přijímán a zachováván při výkonu určité činnosti těmi, kteří takovou činnost vykonávají... mohou se vztahovat k určitému odvětví činnosti nebo i jenom k jednotlivému typu právního jednání...*“.<sup>142</sup> Některé mezinárodní obchodní zvyklosti byly i soukromě kodifikovány. Takovou nejznámější soukromou kodifikací jsou mezinárodní obchodní termíny (INCOTERMS) ustálené ICC.<sup>143</sup> INCOTERMS jsou vlastně standardizované dodací podmínky, které se liší různým rozsahem povinností kupujícího a prodávajícího. Existuje již osm jejich verzí, jak byly časem revidovány a doplňovány. Současnou verzí jsou INCOTERMS 2010, přičemž již od verze INCOTERMS 1990 bylo předvídáno nahrazení některých listin elektronickým přenosem informací.<sup>144</sup> V INCOTERMS 2010 je již u všech doložek stanoveno, že: „*Jakýkoliv dokument... může mít formu ekvivalentního elektronického záznamu nebo procesu, pokud s tím strany souhlasí nebo je to zvykem.*“<sup>145</sup> Dalším uváděným pramenem *lex mercatoria*, u kterého lze zaznamenat vliv elektronizace na oblast smluvních poměrů, jsou soubory zásad mezinárodních smluv. Konkrétně jde o PICC vzniklé na půdě UNIDROIT a PECL vzniklé na půdě Komise pro evropské smluvní

---

<sup>139</sup> KUČERA, Zdeněk in: KUČERA/PAUKNEROVÁ/RŮŽIČKA et al., *Právo mezinárodního obchodu*, s. 22-23.

<sup>140</sup> *Ibid.*, s. 23.

<sup>141</sup> ROZEHNALOVÁ, *Právo mezinárodního obchodu*, s. 226-227.

<sup>142</sup> HANDLAR, Jiří in: LAVICKÝ et al., *Občanský zákoník I : Obecná část (§ 1-654)*, s. 1946.

<sup>143</sup> KUČERA, Zdeněk in: KUČERA/PAUKNEROVÁ/RŮŽIČKA et al., *Právo mezinárodního obchodu*, s. 23.

<sup>144</sup> ROZEHNALOVÁ, *Právo mezinárodního obchodu*, s. 233.

<sup>145</sup> ICC, *INCOTERMS 2010 : Pravidlá MOK na výklad tuzemských a mezinárodných obchodných pravidiel : účinnosť 1. január 2011*, s. 24-151 (vždy druhý odstavec bodů A1 a B1 u každé doložky).

právo. Kromě toho, že představují jeden z pramenů *lex mercatoria*, mohou též sloužit k interpretaci a vyplňování mezer v jiných právních instrumentech.<sup>146</sup> V úvodní pasáži PICC z roku 2004 již byla předvídána určitá adaptace na praxi elektronické kontraktace<sup>147</sup> a v jejich nejnovější verzi z roku 2010 je v doprovodném komentáři hned u několika ustanovení<sup>148</sup> výslovně předvídáno jejich použití v rámci elektronické kontraktace. Oproti tomu v PECL lze najít jedinou výslovnou zmínku v ustanoveních definujících pojmy<sup>149</sup>, a to, že prohlášení v písemné formě zahrnuje i elektronickou poštu a jiné prostředky komunikace umožňující uchovat oběma stranám čitelný záznam takového prohlášení.

Digitálně-technologický vývoj dal také vzniknout úvahám o nové koncepci označované jako *lex electronica* nebo *lex informatica*. Patrikios<sup>150</sup> ji definuje jako „...soubor nadnárodních právních pravidel a obchodních zvyklostí upravujících přeshraniční elektronické obchodní transakce, jež byl vytvořen praxí účastníků přeshraničního elektronického obchodu... *Lex informatica* je vymezena jejími prameny. Je výsledkem soukromé decentralizované normotvorby vzešlé především z diskursů účastníků přeshraničních elektronických obchodních transakcí a informačních technologií sítí, a nikoliv z politických center států a mezinárodních institucí.“ Jak uvádí Zanobetti<sup>151</sup>, tato koncepce se velice podobá koncepci *lex mercatoria*, a to zejména tím, jakým způsobem se tento soubor pravidel zformoval, tedy v důsledku toho, že současné státní prostředky právní úpravy nejsou schopny poskytnout dostatečnou efektivitu<sup>152</sup>; podobnost je spatřována i v tom, že teoreticky by její aplikace mohla alespoň částečně vyloučit aplikaci práva určitého státu, které by jinak bylo rozhodným právem pro daný

---

<sup>146</sup> UNIDROIT, *Unidroit principles : of international commercial contracts*, 2010, s. 1 (preamble); KOMISE PRO EVROPSKÉ SMLUVNÍ PRÁVO. *The Principles Of European Contract Law 2002 : (Parts I, II, and III)* [online], s. 1, marg. č. 10 (čl. 1:101 odst. 4).

<sup>147</sup> UNIDROIT, *Unidroit principles : of international commercial contracts*, 2010, s. xvi.

<sup>148</sup> Ibid., články 1.2, 1.10, 1.11, 2.1.1, 2.1.7, 2.1.8, 2.1.9, 2.1.18 a 2.1.19 a jejich doprovodný komentář.

<sup>149</sup> KOMISE PRO EVROPSKÉ SMLUVNÍ PRÁVO. *The Principles Of European Contract Law 2002 : (Parts I, II, and III)* [online], s. 3, marg. č. 42 (čl. 1:301 odst. 6).

<sup>150</sup> PATRIKIOS, Resolution of Cross-border E-business Disputes by Arbitration Tribunals on the Basis of Transnational Substantive Rules of Law and E-business Usages : The Emergence of the Lex Informatica, in: *21st BILETA Conference : Globalisation and Harmonisation in Technology Law, 6th and 7th April 2006, Malta* [online], s. 5-6 (autorský překlad).

<sup>151</sup> ZANOBETTI, Smluvní právo v mezinárodním elektronickém obchodě, in: *EMP - Časopis o českém a evropském právu*, s. 5.

<sup>152</sup> POLČÁK, Lex Informatica - užitečnost práva a budoucnost informační sítě, in: *Právní rozhledy*, s. 594-598.



právní poměr. Nicméně, jak poukazuje Polčák<sup>153</sup>, „*Oproiti legis mercatoriae... stát... nemá ve většině případů technickou kompetenci k zajištění... realizace [pravidel lex informatica] [...] Příkladem mohou být... virtuální peníze (tj. měnové jednotky virtuálních světů), ratingy (tj. hodnocení kvality např. zboží nebo služeb) či doménová jména. Žádnou z těchto komodit není stát schopen ovládat přímo, neboť bezprostřední technickou kontrolu nad nimi vykonává příslušná definiční autorita.*“ Jako prameny *lex informatica* jsou uváděny obecné principy práva, mezinárodní akty, mezinárodní vzorové zákony, mezinárodní soudní rozhodnutí a zveřejněné rozhodčí nálezy, národní a nadnárodní akty a soudní rozhodnutí dotýkající se přeshraničního elektronického podnikání, obyčeje a zvyklosti elektronického podnikání, standardizované smlouvy a doložky a také kodexy chování.<sup>154</sup>

### 3 SPECIFICKÉ OTÁZKY INTERNETOVÝCH TRANSAKČÍ

#### 3.1 Koncepce nových hraničních určovatelů v internetových transakcích

Vzhledem k jisté nedostatečnosti některých stávajících, místně definovaných hraničních určovatelů při jejich uplatnění v internetových transakcích se lze setkat s novými výkladovými východisky, která přímo vycházejí z technických reálií Internetu. Davidová<sup>155</sup> uvádí například tyto:

- a) fyzické umístění serveru (*lex loci server*),
- b) místo, ze kterého byl obsah stažen (*lex loci download*),
- c) místo, ze kterého byl obsah nahrán (*lex loci upload*),
- d) národní doménové jméno (*lex loci TLD*).

Jak vyplývá z čl. 6 odst. 4 a 5 ECC, koncepce *lex loci server* i *lex loci TLD* jsou výslovně vyloučeny z toho, aby dle nich bylo určeno místo podnikání stran. Takoví určovatelé totiž nemusí mít vůbec žádnou objektivní vypovídací hodnotu o fyzické

---

<sup>153</sup> Ibid.

<sup>154</sup> PATRIKIOS, Resolution of Cross-border E-business Disputes by Arbitration Tribunals on the Basis of Transnational Substantive Rules of Law and E-business Usages : The Emergence of the Lex Informatica, in: 21st BILETA Conference : Globalisation and Harmonisation in Technology Law, 6th and 7th April 2006, Malta [online], s. 15-16.

<sup>155</sup> DAVIDOVÁ, "E-business" a mezinárodní právo soukromé, s. 51-55.

lokalizaci stran.<sup>156</sup> Například provozovatel webové stránky si může až na některé výjimky<sup>157</sup> zcela libovolně zvolit doménové jméno jakéhokoliv státu takovým způsobem, že k takovému státu nemusí vůbec mít žádnou skutečnou vazbu.<sup>158</sup> Také fyzické umístění serveru má téměř nulovou vypovídací hodnotu o skutečné vazbě na dané místo. Největším nedostatkem je opět to, že ohledně volby serverů neexistuje prakticky žádné omezení. Pokud by například bylo rozhodné právo určováno dle takovýchto kritérií, docházelo by nejspíše ke svévolnému výběru takových národních domén států či serverů v těch státech, jejichž právní řády by byly pro danou stranu nejvíce příznivé, přičemž vztah případných právních poměrů a *lex causae* by byl vytvořen zcela uměle, jednostranně a zásadně by narušoval důvodné očekávání a právní jistotu druhého účastníka právního poměru, pro nějž by takový právní řád tolik příznivý nebyl. Docházelo by tedy k jakémusi „*lex causae-shoppingu*“. Dalším problémem *lex loci server* je, že různé části předmětného datového obsahu (například data tvořící webovou stránku) mohou být současně nahrány na různé servery umístěné v různých státech, v takovém případě pak nelze určit jedno konkrétní místo. Společným problémem *lex loci server* a *lex loci TLD* je rychlost, s jakou lze data přemísťovat na jiný server či měnit doménové jméno. To přináší otázku časové stabilizace. Jak poukazuje Davidová<sup>159</sup>, tato skutečnost je o to více problematická u *lex loci server* při využívání cloud computingu<sup>160</sup>, kdy navíc může umístění dat nepředvídatelně ovlivňovat třetí strana.

Koncepce *lex loci download* a *lex loci upload* jsou možnými výkladovými východisky *lex loci solutionis* v případech, kdy plnění spočívá v poskytnutí určitého digitálního obsahu, jako je například software. Dle těchto koncepcí je pak místem plnění místo, kde buď došlo ke stažení, anebo k nahrání datového obsahu, přičemž tedy data nahrává (odesílá) ta strana, která určitý digitální obsah poskytuje a data stahuje (přijímá) ta strana, které je tento digitální obsah poskytován. U těchto koncepcí se vyskytuje hned několik problémů. Problematické je především to, co se má přesně rozumět místem

---

<sup>156</sup> UNCITRAL, *United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts* [on-line], s. 44, odst. 117 a 119.

<sup>157</sup> Viz pozn. 93.

<sup>158</sup> BOGDAN, *Contracts in Cyberspace and the Regulation "Rome I"*, *Masaryk University Journal of Law and Technology*, s. 222.

<sup>159</sup> DAVIDOVÁ, *"E-business" a mezinárodní právo soukromé*, s. 52.

<sup>160</sup> Služba spočívající v poskytování sdílených výpočetních prostředků, jež jsou poskytovány flexibilně na vyžádání pomocí vzdáleného síťového přístupu jako je Internet, např. Google Drive.

nahrání, popř. stažení dat. Jednak se nabízí možnost, že je to místo, kde se fakticky nachází vlastní technické zařízení dané osoby. Druhou možností je, že je to místo polohy serveru, na který byl obsah nahrán, či stažen.<sup>161</sup> Dle první zmíněné možnosti by použití takového hraničního určovatele přineslo velmi nepředvídatelný výsledek vzhledem k mobilitě osob a k téměř geograficky neomezené možnosti přístupu k Internetu.<sup>162</sup> Kyselovská<sup>163</sup> v této souvislosti rovněž upozorňuje na možný mobilní konflikt, kdy stahování či nahrávání dat může být započato na jednom místě a dokončeno na jiném. O druhé možnosti, kdy je hraničním určovatelem místo polohy serveru, již bylo pojednáno výše; problémů s tím souvisejících si byl vědom i UNCITRAL<sup>164</sup> a při navrhování ECC se s nimi vypořádal pomocí právní fikce, kdy dle čl. 10 odst. 3 ECC se za místo odeslání (nahrání), či přijetí (stažení) datové zprávy považuje místo podnikání odesílatele, popř. příjemce. Také převažující názor<sup>165</sup> se ohledně určení místa plnění při poskytování digitálního obsahu přiklání právě k řešení, kdy se podpůrně vychází z hraničních určovatelů jako je místo podnikání, popř. obvyklé bydliště.

### 3.2 Software poskytovaný on-line

Software je definován jako soubor určitých příkazů či instrukcí, které jsou vyjádřeny ve zdrojovém nebo strojovém kódu<sup>166</sup>, tedy ve své podstatě se jedná o určitý nehmotný výsledek lidské činnosti. Jeho poskytování v digitalizované podobě v přeshraničních případech může vyvolávat otázky týkající se výkladu a aplikace současné právní úpravy mezinárodních transakcí.

Co se týče obecně použití VÚ na transakce, kdy je za úplaty poskytován software, bylo na toto téma publikováno několik odborných pojednání a tato otázka již byla také

---

<sup>161</sup> FAWCETT, James J. in: FAWCETT/HARRIS/BRIDGE, *International sale of goods in the conflict of laws*, s. 521, marg. č. 10.61.

<sup>162</sup> WANG, *Internet jurisdiction and choice of law : legal practices in the EU, US and China*, s. 112.

<sup>163</sup> KYSELOVSKÁ, Mezinárodní příslušnost soudů ve sporech z online B2B smluv, in: *Revue pro právo a technologie*, s. 141.

<sup>164</sup> UNCITRAL, *United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts* [on-line], s. 64-65, odst. 194-196.

<sup>165</sup> FAWCETT, James J. in: FAWCETT/HARRIS/BRIDGE, *International sale of goods in the conflict of laws*, s. 526, marg. č. 10.74; WANG, *Internet jurisdiction and choice of law : legal practices in the EU, US and China*, s. 112.

<sup>166</sup> DONÁT, Josef in: MAISNER et al., *Základy softwarového práva*, s. 2-4.

řešena i judiciálně v různých jurisdikcích. Jedno z prvních rozhodnutí, bylo rozhodnutí německého Vrchního zemského soudu v Kolbenci<sup>167</sup>, kdy soud v odůvodnění uvedl: „Dodaný... [počítačový čip] rovněž spadá pod pojem „zboží“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 VÚ. Pojem „zboží“ je vykládán široce. Zahrnuje všechny věci, které představují předmět koupě, také počítačový program...“. Takový názor byl podpořen i v dalších soudních rozhodnutích<sup>168</sup> a zásadně se současně jedná o převažující názor jurisprudence<sup>169</sup>. Pro úplnost je nutno dodat, že větší neshoda panuje ohledně případů, kdy je software dodáván tzv. na zakázku, tedy, že je vytvořen podle požadavků zákazníka.<sup>170</sup> Nehledě na tuto otázku, která zásadně ani není dotčena skutečností, že transakce byla realizována na Internetu, lze vyjít z toho, že přinejmenším standardní „krabicový“ software lze považovat za zboží ve smyslu VÚ. Nelze však přehlížet skutečnost, že tento výklad je extenzivní a že prolamuje dosud ustálené chápání pojmu „zboží“ v rámci VÚ jako movitého a především hmotného předmětu.<sup>171</sup> Dle některých názorů<sup>172</sup> pak absence hmotného nosiče, jako je CD, USB disk či třeba výše uváděný počítačový čip, nepředstavuje relevantní skutečnost, která by měla takový právní poměr vyloučit z rozsahu aplikace VÚ, neboť jde jen o jiný způsob předání. Dokonce se objevil i názor<sup>173</sup>, že poskytování softwaru s hmotným nosičem a bez něj je analogií prodeje piva v láhvi a z pípy, kdy v obou případech jde o prodej toho samého v jiném obalu. Lze však přisvědčit tomu, co uvádí Sono<sup>174</sup>, a to, že tato analogie je nesprávná,

---

<sup>167</sup> Rozsudek Vrchního zemského soudu v Kolbenci (*Oberlandesgericht Koblenz*) č. 2 U 1230/91 ze dne 17. září 1993 (*Computer Chip case*), pátý odstavec bodu II. odůvodnění rozsudku (autorský překlad).

<sup>168</sup> Např. Rozsudek Zemského soudu v Mnichově (*Landgericht München*) č. 8 HKO 24667/93 ze dne 8. února 1995 (*Standard software case*), bod 1. odůvodnění rozsudku; Rozhodnutí Obchodního soudu v kantonu Curych (*Handelsgericht des Kantons Zürich*) č. HG 980472 ze dne 17. února 2000 (*Computer software and hardware case*), část IV. odst. 1. písm. c) odůvodnění rozhodnutí; Rozhodnutí Nejvyššího soudu (Rakouska) (*Oberster Gerichtshof*) č. 5 Ob 45/05m ze dne 21. června 2005, s. 6 rozhodnutí.

<sup>169</sup> Např. MISTELIS, Loukas in: KRÖLL/MISTELIS/VISCASILLAS, *UN convention on contracts for the International Sale of Goods (CISG)*, s. 32, marg. č. 40; SCHWENZER, Ingeborg H.; HACHEM, Pascal in: SCHLECHTRIEM/SCHWENZER, *Commentary on the UN convention on the international sale of goods (CISG)*, s. 35, marg. č. 18.

<sup>170</sup> Např. FAWCETT, James J. in: FAWCETT/HARRIS/BRIDGE, *International sale of goods in the conflict of laws*, s. 518, marg. č. 10.53; WANG, *Law of electronic commercial transactions : contemporary issues in the EU, US and China*, s. 235.

<sup>171</sup> ASSADUZZAMAN, Khan. Legal issues in the application of CISG in online sale (e-commerce) contracts, in: *Computer Law & Security Review*, s. 845.

<sup>172</sup> SCHWENZER, Ingeborg H.; HACHEM, Pascal in: SCHLECHTRIEM/SCHWENZER, *Commentary on the UN convention on the international sale of goods (CISG)*, s. 35, marg. č. 18.

<sup>173</sup> DIEDRICH, The CISG and Computer Software Revisited, in: *The Vindobona Journal of International Commercial Law and Arbitration, Supplement*, s. 64.

<sup>174</sup> SONO, The Applicability and Non-Applicability of the CISG to Software Transactions, in: ANDERSEN/SCHROETER, *Sharing international commercial law across national boundaries : Festschrift for Albert H. Kritzer on the occasion of his eightieth birthday*, s. 521.

neboť ze své povahy je software nehmotný, kdežto pivo je hmotný statek. Sono však považuje výklad pojmu „zboží“ za vedlejší pro posouzení otázky aplikace VÚ na poskytování softwaru on-line a vyzdvihuje samotnou povahu softwaru, přičemž významný faktor představuje existence práv duševního vlastnictví k němu. V tomto smyslu pak rozlišuje tři aspekty softwaru. Za prvé jde o majetkové právo duševního vlastnictví, se kterým může být určitým způsobem nakládáno. Za druhé jde o hmotný nosič softwaru jako takový, který je způsobilým předmětem vlastnického práva s tím, že vlastník je omezen v nakládání s jeho nehmotným obsahem právě právem duševního vlastnictví jiné osoby. Za třetí je možné chápat software jako informaci vyjádřenou ve zdrojovém či strojovém kódu, přičemž informace jako taková nemůže být ze své podstaty předmětem vlastnického práva; tato informace je pouze zprostředkovávána (ať už na hmotném nosiči či v digitalizované formě) a k jejímu oprávněnému užívání dochází z vůle nositele příslušného práva duševního vlastnictví.<sup>175</sup> Dle Sona<sup>176</sup> pak poskytnutí softwaru on-line bez hmotného nosiče představuje poskytnutí oprávnění k užívání informace, tedy licenci, a tudíž vzhledem k tomu, že se VÚ vztahuje jen na prodej zboží, neměla by se VÚ na takové právní poměry vztahovat. Přestože převažující názor<sup>177</sup> se přiklání k tomu, že by se VÚ měla aplikovat i na poskytování softwaru on-line, je výše uvedený názor přesvědčivý. Ohledně této otázky lze za průlomové považovat rozhodnutí Obvodního soudu pro Střední Nizozemí ve věci *Corporate Web Solutions Ltd. v. VendorLink B.V.*<sup>178</sup>, kdy soud v odůvodnění rozhodnutí uvedl: „Vzhledem k tomu, že pojem „movité zboží“ není ve VÚ definován, tak ve světle účelu VÚ jakožto souboru uniformních pravidel sloužících k překonání překážek v mezinárodním obchodu je z tohoto důvodu namíste se přiklonit k extenzivnímu výkladu, kdy v zásadě i nehmotné věci by měly být chápány jako „movité zboží“... Soud je proto toho názoru, že i když software není zaznamenán na hmotném nosiči, jako je DVD, CD nebo USB disk, jde o zboží ve smyslu VÚ.“<sup>179</sup> Soud pak šel ještě dál a vypořádal se i s otázkou existence práva duševního vlastnictví k softwaru, přičemž jako

---

<sup>175</sup> Ibid., s. 515-516.

<sup>176</sup> Ibid., s. 521.

<sup>177</sup> Např. GREEN/SAIDOV, Software as Goods, *Journal of Business Law*, s. 161-181; APOLIDORIO, CISG and its Applicability to Software Sales, in: *CISG-Brasil* [online], s. 32; FAWCETT, James J. in: FAWCETT/HARRIS/BRIDGE, *International sale of goods in the conflict of laws*, s. 514, marg. č. 10.47.

<sup>178</sup> Rozsudek Okresního soudu pro Střední Nizozemsko (*Rechtbank Midden-Nederland*) č. C/16/364668 ze dne 25. března 2015 (*Corporate Web Solutions Ltd. v. VendorLink B.V.*).

<sup>179</sup> Ibid., odst. 4.12. odůvodnění rozsudku (autorský překlad).

vodítko mu posloužil rozsudek SDEU ve věci *UsedSoft GmbH v. Oracle International Corp*<sup>180</sup>, ve kterém se SDEU zabýval otázkou, zda stažení rozmnoženiny počítačového programu za úplatu lze kvalifikovat jako prodej, k čemuž uvedl, že: „Podle obecně přijímané definice je „prodej“ smlouvou, kterou jedna osoba výměnou za zaplacení ceny na jinou osobu převádí svá vlastnická práva k hmotnému či nehmotnému statku, který jí patří“<sup>181</sup> a že akt „stažení rozmnoženiny počítačového programu a uzavření uživatelské licenční smlouvy ve vztahu k této rozmnoženině tvoří nedílný celek“<sup>182</sup>, a proto je i třeba je právně hodnotit jako celek, přičemž pokud v takové transakci dojde k jednorázovému zaplacení ceny za poskytnutí uživatelského práva k předmětné rozmnoženině počítačového programu na neomezenou dobu, tak za těchto podmínek dochází k převodu vlastnického práva k rozmnoženině počítačového programu.<sup>183</sup> Přestože tak strany případu *Corporate Web Solutions Ltd. v. VendorLink B.V* uzavřely licenční smlouvu (za stejných podmínek jako ve věci *UsedSoft GmbH v. Oracle International*), soud uzavřel, že „...taková licence může být kvalifikována jako „smlouva o prodeji movitého zboží“ ve smyslu VÚ, přičemž taková transakce může vést k převodu vlastnického práva k [rozmnoženině] softwaru...“.<sup>184</sup> Toto lze považovat za velmi průlomový výklad ve vztahu k VÚ, přičemž bude muset být ještě vyčkáno, zda bude podpořen i v dalších soudních rozhodnutích. Jak již dříve poukázal Sono<sup>185</sup>, rozšíření aplikace VÚ na licenční smlouvu je otevřením Pandořiny skříňky a je otázkou k zamyšlení, zda takový výklad, pokud bude dále podpořen, bude udržen ve výše uvedených mantinelech, či zda dokonce dojde k tomu, že VÚ bude aplikována i na další jiné smluvní typy.

Co se týče aplikace Římu I, ve světle odůvodnění rozhodnutí *UsedSoft GmbH v. Oracle International*, dle nějž poskytnutí softwaru on-line za jednorázovou úplatu naplňuje obecné pojmové znaky „prodeje“, zejména pak, že k rozmnoženině softwaru přechází vlastnické právo, se lze domnívat, že při absenci volby práva bude takový

---

<sup>180</sup> Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 3. července 2012, věc C-128/11 (*UsedSoft GmbH v. Oracle International Corp.*).

<sup>181</sup> Ibid., odst. 42 odůvodnění rozsudku.

<sup>182</sup> Ibid., odst. 44 odůvodnění rozsudku.

<sup>183</sup> Ibid., odst. 45-46 odůvodnění rozsudku.

<sup>184</sup> Rozsudek Okresního soudu pro Střední Nizozemsko (*Rechtbank Midden-Nederland*) č. C/16/364668 ze dne 25. března 2015 (*Corporate Web Solutions Ltd. v. VendorLink B.V.*), bod 4.17. odůvodnění rozsudku (autorský překlad).

<sup>185</sup> SONO, *The Applicability and Non-Applicability of the CISG to Software Transactions*, in: ANDERSEN/SCHROETER, *Sharing international commercial law across national boundaries : Festschrift for Albert H. Kritzer on the occasion of his eightieth birthday*, s. 526.

právní poměr možné kvalifikovat jako „smlouvu o koupi zboží“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a).

### **3.3 Další úvahy nad právní problematikou nových fenoménů digitálně-technologického vývoje**

#### **3.3.1 Virtuální měny (bitcoin)**

ECB definuje virtuální měnu jako digitální vyjádření hodnoty, která nebyla emitována centrální bankou, úvěrovou institucí či institucí elektronických peněz a která za jistých okolností může být použita jako alternativa peněz.<sup>186</sup> Nejznámější virtuální měnou je bitcoin. Technologicky se jedná o síť fungující na šifrovacím<sup>187</sup> protokolu, ve které si uživatelé mohou mezi sebou posílat data jako určitou hodnotu, přičemž „vlastnictví“ a veškeré transakce s těmito hodnotami jsou zaznamenány v decentralizované elektronické evidenci zvané „blockchain“<sup>188</sup>. Mezi charakteristické znaky patří absence centrální regulace, relativní anonymita uživatelů a tržní volatilita.<sup>189</sup> Právní povaha bitcoinu je však nejistá. Z postojů některých<sup>190</sup> členských států EU lze dospět k tomu, že bitcoin je vymežován zejména negativně. Především tak, že bitcoin není zákonným platidlem, měnou či elektronickými penězi. V ČR je jediným oficiálním vyjádřením k bitcoinu uveřejněný názor pracovníků ČNB<sup>191</sup>, dle nějž bitcoin nemá charakter pohledávky za jinou osobou, a tudíž není bezhotovostním peněžním prostředkem ani elektronickými penězi, není považován za měnu a ani nevykazuje znaky investičního nástroje, neboť nemá povahu cenného papíru či derivátu.

V obchodních transakcích může bitcoin zaujímat dvě role. Jednak lze na něj nahlížet jako na platební prostředek, nebo také jako na předmět plnění poskytovaný oproti úplatě. Pokud by měl být kvalifikován právní poměr, kde jedna strana odevzdá druhé určitou věc a převede na ní vlastnické právo a druhá strana věc převezme a za toto

---

<sup>186</sup> ECB. Virtual currency schemes – a further analysis, in: *European Central Bank* [online], s. 33.

<sup>187</sup> Šifrování je proces, při kterém se data přemění pomocí určitého algoritmu takovým způsobem, že jejich původní podobu lze prakticky získat jen za pomoci použití příslušného dešifrovacího klíče.

<sup>188</sup> ALLEN & OVERY, *Virtual currencies : Mining the possibilities* [online], s. 4.

<sup>189</sup> SOMMEROVÁ, Kryptoměny v praxi : Výzva pro právní regulaci?, in: *Epravo.cz* [online].

<sup>190</sup> Belgie, Česká republika, Dánsko, Německo, Estonsko, Španělsko, Itálie, Chorvatsko, Lucembursko, Malta, Polsko, Slovinsko, Finsko, Švédsko.

<sup>191</sup> ČNB. Obchodování s bitcoiny, in: *Česká národní banka* [online], s. 1.

poskytne určité množství bitcoinů jako úplatu, tak dle českého práva by dle některých názorů<sup>192</sup> byl takový právní poměr hodnocen jako koupě; za koupi by byly dle těchto názorů považovány i měnové obchody, kdy jsou navzájem směňovány peníze v různých měnách. Prostou analogií lze dovést, že jako koupě by mohlo být dle českého práva hodnoceno i směňování bitcoinů za zákonné peníze či směňování různých virtuálních měn navzájem. Zajímavou otázkou pak představuje to, jaký by měl být vztah bitcoinu a VÚ nebo Římu I. Vzhledem k tomu, že v zásadě dosud ani není objasněna samotná právní povaha bitcoinu a ani v odborné literatuře taková problematika dosud nebyla diskutována, lze vyslovit jen některé domněnky.

Co se týče vztahu k VÚ, tak v případě, že by byl bitcoin směňován za zákonné peníze, měla by být otázka aplikovatelnosti VÚ vyřešena na základě posouzení toho, zda je bitcoin „zbožím“ ve smyslu VÚ. VÚ neobsahuje vlastní definici pojmu „zboží“. Jak již bylo uvedeno v kapitole 3.2, ustálené chápání a výklad pojmu „zboží“ ve smyslu VÚ jako hmotného a movitého předmětu byly částečně prolomeny ve prospěch nehmotných věcí. K možnosti aplikace VÚ je však nutné přistupovat nanejvýše kriticky a zohlednit zejména to, že bitcoin je ve své podstatě zápisem v elektronické evidenci, je od této evidence neoddělitelný a jeho existence na ní závisí. Vzhledem k tomu, že zmíněné skutečnosti jsou natolik specifické, lze se domnívat, že v případě bitcoinu není extenzivní výklad pojmu „zboží“ ospravedlnitelný, nehledě na otázku samotné právní povahy bitcoinu. *Prima facie* by se dalo uvažovat i o aplikaci čl. 2 písm. d) VÚ, dle něž jsou z rozsahu aplikace VÚ vyloučeny ty právní poměry, kdy předmět koupě představuje cenný papír či peníze. Ve vztahu k bitcoinu by však k jeho aplikaci nemělo dojít. Jednak obecně aplikace čl. 2 VÚ nastává jen tehdy, když určitý právní poměr naplňuje hypotézy stanovené v čl. 1 VÚ<sup>193</sup>, tedy pro možnou aplikaci čl. 2 písm. d) VÚ musí právní poměr naplňovat pojmové znaky koupě „zboží“ ve smyslu VÚ. Druhým důvodem je, že rozsah pojmu „peníze“ dle Spohnheimera<sup>194</sup> pravděpodobně zahrnuje jen platné zákonné mince a bankovky. Druhou eventualitu představuje situace, kdy by určité „zboží“ ve smyslu VÚ bylo směňováno za bitcoiny. VÚ explicitně neřeší, zda kupní cena může být zaplácena i něčím jiným než penězi v některé státní měně.

---

<sup>192</sup> Např. TICHÝ/PIPKOVÁ/BALARIN, *Kupní smlouva v novém občanském zákoníku : Komentář*, s.32.

<sup>193</sup> SPOHNHEIMER, Frank in: KRÖLL/MISTELIS/VISCASILLAS, *UN convention on contracts for the International Sale of Goods (CISG) : Commentary*, s. 40, marg. č. 2.

<sup>194</sup> *Ibid.*, s. 50, marg. č. 36.



Takahashi<sup>195</sup> uvádí, že bude záležet na tom, zda poskytnutí bitcoinů za zboží je „zaplacením kupní ceny“ ve smyslu VÚ; pokud tomu tak není, mělo by se jednat o barterový obchod<sup>196</sup>, na který se dle převažujícího názoru jurisprudence<sup>197</sup> VÚ nepoužije. Obecně v situacích, kdy nastane potřeba výkladu VÚ, je primárně nutné vyjít z čl. 7 odst. 1 VÚ, který stanoví, že: „Při výkladu této Úmluvy se přihlédne k její mezinárodní povaze a k potřebě podporovat jednotnost při jejím použití a dodržování dobré víry v mezinárodním obchodu.“ Na základě toho a s přihlédnutím k faktické hospodářské funkci bitcoinu jakožto platidla, jak bude vysvětleno níže, se lze domnívat, že pokud strany chtějí k zaplacení předmětu koupě užít jiného platidla, resp. peněz v ekonomickém smyslu než měny některého státu, neměla by být jen z tohoto důvodu vyloučena aplikace VÚ.

Co se týče vztahu k Římu I, tak v případě spotřebitelských smluv dle čl. 6 odst. 1 nevznikají v případě transakcí s bitcoiny zvláštní problémy, neboť je v zásadě nerozhodné, co je samotným předmětem takové smlouvy. V případě však, že by *lex causae* mělo být určeno dle čl. 4, vyvstává otázka, jakým způsobem jej aplikovat. Možnou indicii by mohlo představovat rozhodnutí SDEU ve věci *Skatteverket v. David Hedqvist*<sup>198</sup>, ve kterém se vůbec poprvé stal bitcoin předmětem rozhodovací praxe SDEU a v jehož odůvodnění je uvedeno, že: „...virtuální měna... „bitcoin“, která bude v rámci směnných operací směněna za tradiční měny, nemůže být považována za „hmotný majetek“ ve smyslu článku 14 směrnice o DPH<sup>199</sup>, neboť... tato virtuální měna nemá jiný účel než účel platidla. Totéž platí o tradičních měnách, pokud se jedná o měny, které jsou zákonným platidlem...“.<sup>200</sup> V případě pak, kdy bude určité zboží směňováno za bitcoiny, se lze domnívat, že výše uvedené vymezení bitcoinu jakožto účelem pouhého platidla, jak uvádí SDEU, představuje určitou indicii alespoň v tomto směru, že z hlediska faktické hospodářské funkce lze bitcoin považovat za funkční ekvivalent zákonných peněz v soukromoprávním hospodářském styku. Pokud by tedy

---

<sup>195</sup> TAKAHASHI, Applicability of CISG, in: *Blockchain and Cryptocurrency Law* [online].

<sup>196</sup> Jedná se o takovou transakci, kde nejsou k úhradě určitého zboží či služby užity peníze jako univerzální prostředek směny, ale směňuje se abstraktně vyjádřená hodnota předmětného zboží či služby za jinou abstraktně vyjádřenou hodnotu jako je jiné zboží či služba.

<sup>197</sup> MISTELIS, Loukas in: KRÖLL/MISTELIS/VISCASILLAS, *UN convention on contracts for the International Sale of Goods (CISG) : Commentary*, s. 29, marg. č. 30.

<sup>198</sup> Rozsudek Soudního dvora (pátého senátu) ze dne 22. října 2015, věc C- 264/14 (*Skatteverket v. David Hedqvist*).

<sup>199</sup> Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty.

<sup>200</sup> Rozsudek Soudního dvora (pátého senátu) ze dne 22. října 2015, věc C- 264/14 (*Skatteverket v. David Hedqvist*), bod 24-25 odůvodnění rozsudku.

určitý právní poměr byl jinak kvalifikován jako koupě zboží ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a), kdy k zaplacení zboží bylo použito zákonných peněz, lze se domnívat, že použití bitcoinů místo zákonných peněz by takovou kvalifikaci nemělo změnit; naopak v případě směny bitcoinů za zákonné peníze prostá subsumpce takového právního poměru pod čl. 4 odst. 1 písm. a) neobstojí z toho důvodu, že není jednoznačné, která strana by měla být tou, která poskytuje charakteristické plnění. V tomto případě tedy lze spíše uvažovat o aplikaci čl. 4 odst. 4.

### 3.3.2 Transakce s virtuálním majetkem

Lau<sup>201</sup> uvádí definici virtuálního majetku dle Gatta a Metsche, dle níž se jedná o „digitální vyjádření objektů (buď skutečných, nebo smyšlených)... vytvořených pro použití ve virtuálních světech, videohrách nebo jiných aplikacích sociálních médií.“ Propojení jednotlivých uživatelů počítačových programů, v nichž se virtuální „majetek“ vyskytuje, pomocí Internetu jim umožňuje mezi sebou uskutečňovat transakce s virtuálním „majetkem“, a to i za reálné peníze. Otázku pak představuje, jak mají být kvalifikovány tyto právní poměry, které vznikají mezi jednotlivými uživateli v souvislosti s uskutečňováním výše uvedených transakcí, v rámci pravidel mezinárodního práva soukromého.

K zodpovězení této otázky je nejprve nutné vyřešit, jakou má virtuální „majetek“ povahu z hlediska práva. Virtuální „majetek“ se vyskytuje v počítačových programech umožňujících díky připojení na Internet vstoupit do virtuálního prostředí, tzv. virtuálního světa. Existuje mnoho jeho různých definic. Lau<sup>202</sup> shrnuje různé definice jiných autorů takto: „Virtuální svět je simulované zobrazení našeho reálného světa, jehož prostředí je dostupné online a umožňuje uživatelům z celého světa vzájemně interagovat a komunikovat, přičemž tyto provedené akce uživatelů v takovém prostředí zůstávají trvale zaznamenány, a do kterého lze vstupovat na dálku pomocí počítačů.“ Herzfeld<sup>203</sup> uvádí čtyři možnosti, jakou by mohl mít virtuální „majetek“ právní povahu.

---

<sup>201</sup> LAU, Elke N. K. in: LAKHANI, *Commercial Transactions in the Virtual World : Issues and Opportunities*, s. 106 (autorský překlad).

<sup>202</sup> Ibid., s. 105 (autorský překlad).

<sup>203</sup> HERZFELD, What Is The Legal Status Of Virtual Goods?, in: *Forbes* [online]; LAU, Elke N. K. in: LAKHANI, *Commercial Transactions in the Virtual World : Issues and Opportunities*, s. 109.

Jednou možností je, že sám o sobě nemá právní význam, neboť možnost jeho „držby“ je jen jedním z projevů práva užívat samotný počítačový program na základě licenční smlouvy uzavřené mezi provozovatelem virtuálního světa a koncovým uživatelem (tzv. EULA<sup>204</sup>). Další možností je, že se jedná o poskytovanou službu, což ale i sám Herzfeld zpochybňuje. Konečně jej pak lze považovat za movitý majetek, neboť fakticky představuje způsobilý předmět, protože jej lze převádět z jednoho uživatele na druhého. Nelze však opomenout, že ve své podstatě se ale jedná o část zdrojového kódu softwaru<sup>205</sup>, jež je vytvářen třetí stranou. Tuto část zdrojového kódu softwaru, jež se projevuje jako virtuální „majetek“ u konkrétního uživatele, není možné užívat mimo prostředí konkrétního virtuálního světa<sup>206</sup>, přičemž i Herzfeld<sup>207</sup> mimo jiné poukazuje na to, že existence virtuálního „majetku“ závisí na existenci virtuálního světa. Zde lze znovu poukázat na podmínky uvedené v rozhodnutí *UsedSoft GmbH v. Oracle International*, za nichž může být k rozmnoženině počítačového programu nabyto vlastnické právo, přičemž se lze domnívat, že jednak vzhledem k tomu, že zdrojový kód virtuálního „majetku“ jako rozmnoženina zásadně nepřechází do trvalé dispozice uživatele a že existence virtuálního „majetku“ závisí na existenci virtuálního světa, který má ve své výhradní kontrole jeho provozovatel, což v podstatě limituje právo užívání virtuálního „majetku“ na neomezenou dobu, tak alespoň ve světle současného výkladu SDEU nelze virtuální „majetek“ považovat za způsobilý předmět vlastnického práva. Nicméně i jiné názory<sup>208</sup> se přiklání k tomu, že virtuální „majetek“ není způsobilým předmětem věcných majetkových práv a že právní poměry vyplývající z „držby“ virtuálního „majetku“ by měly být zásadně upraveny ve smluvní rovině, tedy právě v EULA, což by znamenalo, že virtuální „majetek“ je svojí povahou pouhým projevem licence. Lze se tak domnívat, že právní poměry, kdy je mezi uživateli virtuálních světů „směňován“ virtuální „majetek“ za skutečné peníze, by zásadně neměly být kvalifikovány jako koupě.

---

<sup>204</sup> Licenční smlouva s koncovým uživatelem (angl. end user licence agreement, EULA).

<sup>205</sup> KWONG, Justin A. Getting the Goods on Virtual Items : A Fresh Look at Transactions in Multi-User Online Environments, in: *William Mitchell Law Review*, s. 1812-1813.

<sup>206</sup> *Ibid.*, s. 1826.

<sup>207</sup> HERZFELD, What Is The Legal Status Of Virtual Goods?, in: *Forbes* [online].

<sup>208</sup> Např. CIFRINO, Virtual Property, Virtual Rights : Why Contract Law, Not Property Law, Must Be the Governing Paradigm in the Law of Virtual Worlds, in: *Boston College Law Review*, s. 258; KWONG, Justin A. Getting the Goods on Virtual Items : A Fresh Look at Transactions in Multi-User Online Environments, in: *William Mitchell Law Review*, s. 1824-1825; PASSMANN, Transactions of Virtual Items in Virtual Worlds, in: *Albany Law Journal of Science and Technology*, s. 271-276.

Dle Passmanna<sup>209</sup> by se na takové právní poměry neměla vztahovat ani VÚ, a to zejména na základě čl. 2 písm. a) VÚ, neboť uživatelé virtuálního světa zásadně nejsou profesionálními obchodníky ani nemají povědomí o tom, že realizují transakce, které by měly být upraveny zvláštní mezinárodní úpravou. Lze se však domnívat, že zásadně ani není třeba zkoumat povahu subjektů takových transakcí, neboť by se VÚ na ně neměla vztahovat už jen z toho důvodu, že virtuální „majetek“ nelze považovat za „zboží“ ve smyslu VÚ.

---

<sup>209</sup> PASSMANN, Transactions of Virtual Items in Virtual Worlds, in: *Albany Law Journal of Science and Technology*, s. 282-284.

## ZÁVĚR

Cílem této práce bylo přiblížit problematiku současné právní úpravy přeshraniční koupě na úrovni mezinárodního práva soukromého ve vztahu ke zvláštnostem internetových transakcí. Práce byla rozdělena do tří částí.

V první části, která se zabývala obecnými otázkami internetových transakcí, bylo uvedeno, že Internet představuje specifické prostředí pro komunikaci. O Internetu jako komunikačním prostředku lze hovořit jako o otevřeném, dostupném a globálně rozšířeném, s čímž souvisí i jistá anonymita jeho uživatelů, kdy právě v identifikaci uživatelů lze obecně spatřovat slabé místo internetových transakcí, neboť je někdy technicky nemožné propojit určitou virtuální identitu s konkrétním subjektem práva. Dále bylo uvedeno, že v internetových transakcích vystupují noví činitelé - elektroničtí agenti, kteří mohou bez zásahu lidského faktoru právně jednat, k čemuž byly uvedeny současné teorie ohledně přičitatelnosti právních následků takového právního jednání. Za nejpoužívanější služby Internetu, jež jsou v současnosti užívány k uskutečňování transakcí, lze považovat e-mail a WWW. V souvislosti s WWW bylo poukázáno na rozdílnost právní úpravy stanovící pojmové znaky nabídky a výzvy k jejímu podání. Důležitou otázkou související s internetovými službami představuje také určení okamžiku doručení elektronické komunikace, přičemž byly uvedeny jednotlivé teorie o doručení, kdy jako nejvhodnější se zásadně jeví teorie přijetí. V závěru byla obecně rozebrána i problematika technických způsobů prezentace obchodních podmínek v elektronickém prostředí, kdy mezi nejčastější způsoby patří tzv. click-wrap a browse-wrap, přičemž závaznost smluvních podmínek vyjádřených browse-wrapovým způsobem se jeví být přinejmenším sporná. Ve druhé části byly rozebrány nejdůležitější prameny současné právní úpravy přeshraniční koupě, jež jsou součástí právního řádu ČR, tedy VÚ, Řím I a ZMPS. Dále by rozebrána i ECC, jež sice není součástí právního řádu ČR, ale jejíž použití není vyloučeno ani před českými soudy, a také nestátní prostředky úpravy mezinárodního obchodu, konkrétně koncepce *lex mercatoria* a nově proklamovaná koncepce *lex informatica*. Z rozboru uvedených pramenů vyplynulo, že použití některých ustanovení současné právní úpravy je ovlivněno tím, že transakce byla uskutečněna na Internetu, nicméně nelze tvrdit, že by současná právní úprava vykazovala zásadní nedostatky, které by znemožňovaly její aplikaci v internetovém prostředí. ECC je první přímou úpravou otázek elektronického obchodu. Úprava

obsažená v ECC představuje univerzální pravidla použitelná na široké spektrum transakcí uskutečňovaných elektronickými prostředky, přičemž se předpokládá její simultánní aplikace s jinými existujícími mezinárodními smlouvami, kterým má usnadnit jejich aplikaci v elektronickém prostředí. Do budoucna se lze vyslovit pro její větší rozšíření, neboť zejména ve vztahu k Internetu se unifikace norem, které upravují základní principy fungování elektronických transakcí, jeví jako řešení, které je způsobilé podpořit mezinárodní obchod, jakož i předvídatelnost následků jednání jednotlivých aktérů internetových transakcí. Exemplárním příkladem může být odstranění rozdílného hodnocení pojmových znaků nabídky a výzvy k jejímu podání dle jednotlivých národních právních řádů. VÚ i přes datum jejího vzniku lze samu o sobě považovat za způsobilou pro použití v internetových transakcích, jak dokládá Poradní sbor VÚ, kdy adaptace na elektronické prostředí lze dosáhnout pomocí výkladu či analogie. Nelze také opomenout na vztah ECC k VÚ, kdy se předpokládá, že ECC má právě usnadnit použití VÚ na elektronické transakce. Co se týče kolizní úpravy koupě, evropská unifikovaná kolizní pravidla obsažená v Římu I determinují *lex causae* zpravidla na základě kritéria obvyklého bydliště, což by z hlediska internetových transakcí nemělo způsobovat problémy. Zajímavější otázkou představuje zvláštní kolizní úprava spotřebitelských smluv, kterou se již v souvislosti s internetovým obchodováním zabýval SDEU, přičemž lze uvést, že i jisté kvality obsahu webové stránky mohou mít vliv na to, zda půjde o spotřebitelskou smlouvu, či nikoliv. Bez uspokojivých odpovědí, jak v rámci VÚ tak i Římu I, zůstává problematika transakcí uskutečňovaných pomocí internetových aukčních portálů, neboť není jasné, zda tyto transakce nejsou vyloučeny z působnosti VÚ a jakým způsobem by s nimi mělo být naloženo při aplikaci Římu I. Relativně nová úprava obsažená v ZMPS nepřináší zásadní problémy způsobené vlivem elektronizace obchodu, přičemž využití ZMPS bude v oblasti závazkových poměrů minimální vzhledem k existenci Římu I (a v případě koupě i VÚ). Dále bylo také poukázáno na to, že vliv elektronizace obchodu se projevuje i v instrumentech nestátních prostředků úpravy, jež jsou součástí koncepce *lex mercatoria*. Zajímavou myšlenku také představuje nová proklamovaná koncepce *lex informatica* jakožto soubor nestátních pravidel, který by měl autonomně upravovat „elektronické“ mezinárodní právní poměry.

Ve třetí části práce byla věnována pozornost některým specifickým otázkám internetových transakcí. Bylo uvedeno, že „internetově“ definovaní hraniční určovatelé jako *lex loci server*, *lex loci TLD*, *lex loci upload* a *lex loci download* nepřinášejí uspokojivé řešení a že jako nejvhodnější se v případě výkladové nouze jeví uchýlit se k použití kritéria místa podnikání, či obvyklého bydliště. Rozebrána byla i problematika on-line obchodování se softwarem, přičemž současný právní vývoj směřuje k tomu, aby se VÚ použila i na tyto transakce. Byť se na první pohled může zdát, že se jedná o čistě licenční smlouvy, stanovisko SDEU ukázalo, že i k softwaru bez hmotného nosiče nabývá kupující za určitých podmínek vlastnické právo. Lze tak usuzovat i na to, že při kolizním řešení takových transakcí dle Římu I bude jejich kvalifikace odpovídat koupi. V závěru třetí části bylo pojednáno o dosud neprozkoumaných otázkách, které vyvolává zapojení virtuálních měn a virtuálního „majetku“ v internetových transakcích z hlediska mezinárodního práva soukromého, přičemž vzhledem k absenci literatury i soudních rozhodnutí byly vysloveny jen určité domněnky. Jednak se lze domnívat, že virtuální měnu lze považovat za alternativu zákonných peněz. Tudiž tam, kde je virtuální měna užito k zaplacení zboží, by se mělo jednat o koupi jak ve smyslu VÚ, tak ve smyslu kolizních pravidel Římu I; virtuální měna však nelze považovat pojmově za zboží ve smyslu VÚ. Co se týče transakcí s virtuálním „majetkem“, lze se domnívat, že VÚ by se na ně použít neměla, neboť se nejedná o zboží v jejím smyslu; rovněž by takové transakce neměly být kvalifikovány jako koupě zboží ve smyslu Římu I.

Současnou právní úpravu přeshraniční koupě na úrovni mezinárodního práva soukromého lze obecně hodnotit jako způsobilou pro použití v internetovém prostředí. Ostatně jako u každých nových situacích způsobených technologickým pokrokem volají vzniklé výkladové a aplikační otázky po přijetí více soudních rozhodnutí, avšak přijímání dalších zvláštních pravidel týkajících se výše uvedeného předmětu úpravy se zdá být poněkud nadbytečné.

## SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

<b>Brusel I</b>	Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech
<b>ČNB</b>	Česká národní banka
<b>ČR</b>	Česká republika
<b>ECB</b>	Evropská centrální banka
<b>ECC</b>	Úmluva OSN o použití prostředků elektronické komunikace v mezinárodních smlouvách, otevřená k podpisu v New Yorku dne 23. listopadu 2005 <i>(United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts)</i>
<b>EU</b>	Evropská unie
<b>ICC</b>	Mezinárodní obchodní komora v Paříži <i>(International Chamber of Commerce)</i>
<b>PECL</b>	Principy evropského smluvního práva <i>(Principles of European Contract Law)</i>
<b>PICC</b>	Zásady mezinárodních obchodních smluv <i>(Principles of International Commercial Contracts)</i>
<b>Poradní sbor VÚ</b>	Poradní sbor Vídeňské úmluvy <i>(CISG Advisory Council)</i>



<b>Řím I</b>	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy
<b>Římská úmluva</b>	Úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy, otevřená k podpisu v Římě dne 19. června 1980
<b>SDEU</b>	Soudní dvůr Evropské unie
<b>UNCITRAL</b>	Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo ( <i>United Nations Commission on International Trade Law</i> )
<b>UNIDROIT</b>	Mezinárodní ústav pro sjednocení soukromého práva ( <i>International Institute for the Unification of Private Law</i> )
<b>VÚ</b>	Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží, otevřená k podpisu ve Vídni dne 11. dubna 1980 ( <i>United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods</i> )
<b>ZMPS</b>	Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém

## SEZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH CITACÍ

### Monografie a sborníky

BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Římská úmluva a Nařízení Řím I : komentář v širších souvislostech evropského a mezinárodního práva soukromého*. Díl I. Praha : C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-176-5.

BŘÍZA, Petr. *Volba práva a volba soudu v mezinárodním obchodě*. Vyd. 1. Praha : C.H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7179-606-0.

BŘÍZA, Petr et al., *Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář*. Praha : C.H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-528-2.

EDWARDS, Lilian; WAELDE, Charlotte. *Law and the Internet*. 3. ed. Portland (Oregon) : Hart Pub., 2009. ISBN 978-184-1138-152.

FAWCETT, James J.; HARRIS, Jonathan; BRIDGE, Michael G. *International sale of goods in the conflict of laws*. Oxford : Oxford University Press, 2005. ISBN 01-992-4469-3.

FERRARI, Franco; LEIBLE, Stefan (Eds.). *Rome I regulation : the law applicable to contractual obligations in Europe*. Munich : Sellier European Law Publishers, 2009. ISBN 978-3-86653-115-4.

DAVIDSON, Alan. *The law of electronic commerce*. Cambridge : Cambridge University Press, 2009. ISBN 978-0-521-67865-0.

HUSOVEC, Martin. *Zodpovednosť na internete : podľa českého a slovenského práva* [online]. Praha : CZ.NIC, 2014 [cit. 2016-12-31]. ISBN 978-80-904248-8-3. Dostupné z: <[https://knihy.nic.cz/files/edice/zodpovednost\\_na\\_internete.pdf](https://knihy.nic.cz/files/edice/zodpovednost_na_internete.pdf)>

CHOPRA, Samir; WHITE, Laurcence F. *A legal theory for autonomous artificial agents*. Ann Arbor : University of Michigan Press, 2011. ISBN 978-0-472-07145-6.

KRÖLL, Stefan; MISTELIS, Loukas A.; VISCASILLAS, Pilar P. (Eds.). *UN convention on contracts for the International Sale of Goods (CISG) : Commentary*. München : C.H. Beck, 2011. ISBN 978-3-406-58416-9.

KUČERA, Zdeněk; PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav et al. *Právo mezinárodního obchodu*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-108-3.

KUČERA, Zdeněk; PAUKNEROVÁ, Monika; RŮŽIČKA, Květoslav et al. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-550-0.

KUČERA, Zdeněk; TICHÝ, Luboš. *Zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním : komentář*. Praha : Panorama, 1989. ISBN 80-7038-020-9.

LAKHANI, Avnita (Ed.). *Commercial Transactions in the Virtual World : Issues and Opportunities*. Hong Kong : City University of Hong Kong Press, 2014. ISBN 978-962-937-229-3.

LAVICKÝ, Petr et al. *Občanský zákoník I : Obecná část (§ 1-654)*. Komentář. Praha : C.H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-529-9.

MAISNER, Martin et al. *Základy softwarového práva*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-638-7.

MATEJKA, Ján. *Internet jako objekt práva : hledání rovnováhy autonomie a soukromí* [online]. Praha : CZ.NIC, 2013 [cit. 2016-12-31]. ISBN 978-80-904248-7-6. Dostupné z: <[https://knihy.nic.cz/files/edice/internet\\_jako\\_objekt\\_prava.pdf](https://knihy.nic.cz/files/edice/internet_jako_objekt_prava.pdf)>

MEYER, Olaf; JANSSEN, André (Eds.). *CISG methodology*. Munich : Sellier European Law Publishers, 2009. ISBN 978-386-6537-224.

PAUKNEROVÁ, Monika. *Evropské mezinárodní právo soukromé*. 2. vyd. Praha : C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-504-6.

PAUKNEROVÁ, Monika; ROZEHNALOVÁ, Naděžda; ZAVADILOVÁ, Marta et al. *Zákon o mezinárodním právu soukromém : komentář*. Vyd. 1. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2013. ISBN 978-80-7478-368-5.

POLČÁK, Radim. *Introduction to ICT law : (selected issues)*. Brno : Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-210-4302-2.

ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010. ISBN 978-80-7357-562-5.

ROZEHNALOVÁ, Naděžda et al. *Mezinárodní právo soukromé Evropské unie : (Nařízení Řím I, Nařízení Řím II, Nařízení Brusel I)*. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2013. ISBN 978-80-7478-016-5.

RUSTAD, Michael L. *Global Internet Law*. 2nd ed. St. Paul (Minnesota) : West Academic Publishing, 2016. ISBN 978-163-4596-855.

SAVIN, Andrej. *EU internet law*. Cheltenham, UK : Edward Elgar Publishing, 2013. ISBN 18-454-2937-0.

SCHLECHTRIEM, Peter; SCHWENZER, Ingeborg H. (Ed.). *Commentary on the UN convention on the international sale of goods (CISG)*. 3rd ed. Oxford : Oxford University Press, 2010. ISBN 978-0-19-956897-0.

SONO, Hiroo. The Applicability and Non-Applicability of the CISG to Software Transactions. In: ANDERSEN, Camillia B; SCHROETER, Ulrich (Eds.). *Sharing*

*international commercial law across national boundaries : Festschrift for Albert H. Kritzer on the occasion of his eightieth birthday.* London : Wildy, Simmonds & Hill, 2008, s. 512-526. ISBN 978-189-8029-977. Dostupné také z: <<http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/sono6.html>>

STONE, Peter; FARAH, Youseph (Eds.). *Research Handbook on EU Private International Law.* Cheltenham, UK : Edward Elgar Publishing, 2015. ISBN 17-819-5454-2.

SVANTESSON, Dan Jerker B. *Private International Law and the Internet.* Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2007. ISBN 978-904-1125-163.

SVOBODA, Pavel et al. *Právní a daňové aspekty e-obchodu.* Praha : Linde, 2001. ISBN 80-720-1311-4.

TICHÝ, Luboš; PIPKOVÁ, Petra J.; BALARIN, Jan. *Kupní smlouva v novém občanském zákoníku : Komentář.* Praha : C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-521-3.

WANG, Faye F. *Internet jurisdiction and choice of law : legal practices in the EU, US and China.* Cambridge : Cambridge University Press, 2010. ISBN 978-0-521-19933-9.

WANG, Faye F. *Law of electronic commercial transactions : contemporary issues in the EU, US and China.* Second edition. New York, NY : Routledge, 2014. ISBN 04-158-2971-2.

### **Kvalifikační práce**

DAVIDOVÁ, Daniela. *"E-business" a mezinárodní právo soukromé.* Praha, 2014. Disertační práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Katedra obchodního práva. Vedoucí práce Monika Pauknerová. Dostupné také z: <<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/83288/>>

KUČERA, Zdeněk. *Přeshraniční aspekty soukromoprávních deliktů v kyberprostoru*. Praha, 2014. Disertační práce. Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Katedra obchodního práva. Vedoucí práce Monika Pauknerová. Dostupné také z: <<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/83324/>>

### **Odborné články**

AL-MAJID, Waleed. Electronic Agents and Legal Personality : Time to Treat Them as Human Beings. In: *22nd BILETA Conference : Paper, scissors, stone: Business, law and politics – the E and M-Commerce debate, 16th and 17th April 2007, Hertwordshire* [online]. 2007 [cit. 2017-01-01]. Dostupné z: <<http://www.bileta.ac.uk/content/files/conference%20papers/2007/Electronic%20Agents%20and%20Legal%20Personality%20-%20Time%20to%20Treat%20Them%20as%20Human%20Beings.pdf>>

APOLIDORIO, Alan. CISG and its Applicability to Software Sales. In: *CISG-Brasil* [online]. 2012 [cit. 2017-01-05]. Dostupné z: <<http://www.cisg-brasil.net/downloads/doutrina/Alan%20Apolidorio.pdf>>

ASSADUZZAMAN, Khan. Legal issues in the application of CISG in online sale (e-commerce) contracts. *Computer Law & Security Review*. Amsterdam : Elsevier Science, 2016, roč. 32, č. 6. ISSN 0267-3649. Dostupné také z: <<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0267364916301261>>

BOGDAN, Michael. Contracts in Cyberspace and the Regulation "Rome I". *Masaryk University Journal of Law and Technology*. Brno : Masarykova univerzita, 2009, roč. 3, č. 2. ISSN 1805-5943. Dostupné také z: <<https://journals.muni.cz/mujlt/article/viewFile/2536/2100>>

CIFRINO, Christopher J. Virtual Property, Virtual Rights: Why Contract Law, Not Property Law, Must be the Governing Paradigm in the Law of Virtual Worlds. *Boston College Law Review*. Newton (Massachusetts) : Boston College Law School, 2014, roč. 55, č. 1. ISSN 0161-6587. Dostupné také z: <<http://lawdigitalcommons.bc.edu/bclr/vol55/iss1/7/>>

DIEDRICH, Frank. The CISG and Computer Software Revisited. *The Vindobona Journal of International Commercial Law and Arbitration, Supplement*. Vienna, Austria : Moot Alumni Association, 2002, roč. 6. ISSN 1439-9741. Dostupné také z: <<http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/diedrich1.html>>

EISELEN, Sieg. E-Commerce and the CISG: Formation, Formalities and Validity. *The Vindobona Journal of International Commercial Law and Arbitration*. Vienna, Austria : Moot Alumni Association, 2002, roč. 6, č. 2. ISSN 1439-9741. Dostupné také z: <<http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/eiselen6.html>>

FERARRI, Franco. Brief Remarks on Electronic Contracting and the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG). *The Vindobona Journal of International Commercial Law and Arbitration*. Vienna, Austria : Moot Alumni Association, 2002, roč. 6, č. 2. ISSN 1439-9741. Dostupné také z: <<http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/ferrari12.html>>

FERRARI, Franco. PIL and CISG: Friends or Foes?. *Journal Of Law And Commerce*. Pittsburgh (Pennsylvania) : University of Pittsburgh, 2013, roč. 31. s. 47-49. ISSN 0733-249. Dostupné také z: <<http://jlc.law.pitt.edu/ojs/index.php/jlc/article/view/48/40>>

GONÇALVES, Anabela S. S. The e-commerce international consumer contract in the European Union. *Masaryk University Journal of Law and Technology*. Brno : Masarykova univerzita, 2015, roč. 9, č. 1. ISSN 1805-5943. Dostupné také z: <<https://journals.muni.cz/mujlt/article/view/2673>>

GREEN, Sarah; SAIDOV, Djakhongir. Software as Goods. *Journal of Business Law*. London : Sweet & Maxwell, 2007, č. 3. ISSN 0021-9460. Dostupné také z: <<http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/green-saidov.html>>

HAYWARD, Benjamin. The CISG in Australia : The Jigsaw Puzzle Missing A Piece. *The Vindobona Journal of International Commercial Law and Arbitration*. Vienna, Austria : Moot Alumni Association , 2010, roč. 14, č. 2. ISSN 1439-9741. Dostupné také z: <<http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/hayward.pdf>>

KWONG, Justin A. Getting the Goods on Virtual Items : A Fresh Look at Transactions in Multi-User Online Environments. *William Mitchell Law Review*. St. Paul, Minn. : William Mitchell College of Law, 2011, roč. 37, č. 4. ISSN 0270-272X. Dostupné také z: <<http://open.mitchellhamline.edu/wmlr/vol37/iss4/2/>>

KYSELOVSKÁ, Tereza. Mezinárodní příslušnost soudů ve sporech z online B2B smluv. *Revue pro právo a technologie*. Brno : Masarykova univerzita, 2013, roč. 4, č. 7. ISSN 1804-5383. Dostupné také z: <<https://journals.muni.cz/revue/article/view/4374/pdf>>

MAZZOTTA, Francesco G. Notes on the United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts and Its Effects on the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods. *Rutgers Computer and Technology Law Journal*. 2007, roč. 33, č. 2. ISSN: 0735-8938. Dostupné také z: <<http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/mazzotta3.html>>

PANOPOULOS, Georgios. The influence of the E-Commerce Directive on conflict of law and jurisdiction rules regarding the protection of tort victims and consumers. *Sborník z Právnické fakulty v Niši*. 2015, roč. 54, č. 70. ISSN 0350-8501. Dostupné také z: <<http://www.prafak.ni.ac.rs/files/zbornik/sadrzaj/zbornici/z70/46z70.pdf>>

PASSMANN, Michael H. Transactions of Virtual Items in Virtual Worlds. *Albany Law Journal of Science and Technology*. Albany, NY : Albany Law School, 2008, roč. 18, č.



1. ISSN 1059-4280. Dostupné také z: <<http://www.albanylawjournal.org/documents/articles/18.1.259-passman.pdf>>

PATRIKIOS, Antonis. Resolution of Cross-border E-business Disputes by Arbitration Tribunals on the Basis of Transnational Substantive Rules of Law and E-business Usages : The Emergence of the Lex Informatica. In: *21st BILETA Conference : Globalisation and Harmonisation in Technology Law, 6th and 7th April 2006, Malta* [online]. 2006 [cit. 2017-01-06]. Dostupné z: <<http://www.bileta.ac.uk/content/files/conference%20papers/2006/The%20Emergence%20of%20the%20Lex%20Informatica.pdf>>

PAUKNEROVÁ, Monika. Tři pohledy na mezinárodní kupní smlouvu : Vídeňská úmluva OSN, Nařízení Řím I a Společné evropské právo kupní smlouvy. *Obchodněprávní revue : odborný recenzovaný časopis pro obchodní právo a právo finančních trhů*. Praha : C. H. Beck, 2012, roč. 4, č. 6. ISSN 1803-6554.

POLANSKI, Paul P. International electronic contracting in the newest UN Convention. *Journal of International Commercial Law and Technology*. 2007, roč. 2, č. 3. ISSN 1901-8401. Dostupné také z: <<http://www.jiclt.com/index.php/jiclt/article/download/26/25>>

POLČÁK, Radim. Lex Informatica - užitečnost práva a budoucnost informační sítě. *Právní rozhledy*. Praha : C.H.Beck, 2012, roč. 20, č. 17, ISSN 1210-6410.

ZANOBETTI, Alessandra. Smluvní právo v mezinárodním elektronickém obchodě. *EMP - Časopis o českém a evropském právu*. Praha : Nadace EMP, 2000, roč. 9, č. 7-8. ISSN 1210-3977.

## **Legislativní akty a mezinárodní smlouvy**

Narizení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech. In: *EUR-lex* [právní informační systém] Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2017-01-07]. Dostupné z: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:32001R0044>>

Narizení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy. In: *EUR-lex* [právní informační systém] Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2017-01-07]. Dostupné z: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32008R0593>>

Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty. In: *EUR-lex* [právní informační systém] Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2017-01-07]. Dostupné z: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1483790130340&uri=CELEX:32006L0112>>

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje směrnice 97/5/ES. In: *EUR-lex* [právní informační systém] Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2017-01-07]. Dostupné z: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1483789909940&uri=CELEX:32007L0064>>

Úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy, otevřená k podpisu v Římě dne 19. června 1980. In: *EUR-lex* [právní informační systém] Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2017-01-07]. Dostupné z: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A41980A0934>>

Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží, otevřená k podpisu ve Vídni dne 11. dubna 1980 (*United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods*). In: *United Nations Treaty Collection* [online databáze] [cit. 2017-01-02]. Dostupné z:

<[https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg\\_no=X-10&chapter=10&clang=en](https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=X-10&chapter=10&clang=en)>

Úmluva OSN o použití prostředků elektronické komunikace v mezinárodních smlouvách, otevřená k podpisu v New Yorku dne 23. listopadu 2005 (*United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts*). In: *United Nations Treaty Collection* [online databáze] [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <[https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg\\_no=X-18&chapter=10&clang=en](https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=X-18&chapter=10&clang=en)>

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [právní informační systém]. AION CS [cit. 2017-01-07]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89/zneni-20161230>>

Zákon č. 91/2012 Sb., zákon o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů. In: *Zákony pro lidi* [právní informační systém]. AION CS [cit. 2017-01-07]. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-91/zneni-20160607>>

### **Soft law**

ICC. *INCOTERMS 2010 : Pravidlá MOK na výklad tuzemských a medzinárodných obchodných pravidiel : účinnosť 1. január 2011*. Přeložila Darina HALAŠOVÁ. Bratislava : ICC Slovenská republika, 2010. ISBN 978-80-89105-43-4.

KOMISE PRO EVROPSKÉ SMLUVNÍ PRÁVO. *The Principles Of European Contract Law 2002 : (Parts I, II, and III)* [online]. [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <<http://www.transnational.deusto.es/emttl/documentos/Principles%20of%20European%20Contract%20Law.pdf>>

UNIDROIT. *Unidroit principles : of international commercial contracts, 2010*. Rome : Unidroit, 2010. ISBN 88-864-4919-4. Dostupné také z: <<http://www.unidroit.org/english/principles/contracts/principles2010/integralversionprinciples2010-e.pdf>>

## **Judikatura**

EU. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 7. prosince 2010, spojené věci C-585/08 a C-144/09 (*Peter Pammer v. Reederei Karl Schlüter GmbH & Co KG a Hotel Alpenhof GesmbH v. Oliver Heller*). Dostupné z: <<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d0f130d6073bc5081343289bb8806358436367.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4PaheKe0?text=&docid=79076&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=333212>>

EU. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 3. července 2012, věc C-128/11 (*UsedSoft GmbH v. Oracle International Corp.*). Dostupné z: <<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=124564&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=27395>>

EU. Rozsudek Soudního dvora (třetího senátu) ze dne 21. května 2015, věc C-322/14 (*Jaouad El Majdoub v. CarsOnTheWeb.Deutschland GmbH*). Dostupné z: <<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=164356&doclang=CS>>

EU. Rozsudek Soudního dvora (pátého senátu) ze dne 22. října 2015, věc C-264/14 (*Skatteverket v. David Hedqvist*). Dostupné z: <<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=170305&pageIndex=0&doclang=CS&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=310081>>

IRSKO. Rozsudek Vrchního soudu (Irsko) (*High Court*) ze dne 22. března 2013 IEHC 124 (*Ryanair Limited v. On the Beach Limited*). Dostupné z: <<http://www.bailii.org/ie/cases/IEHC/2013/H124.html>>

NĚMECKO. Rozsudek Vrchního zemského soudu v Koblenzi (*Oberlandesgericht Koblenz*) č. 2 U 1230/91 ze dne 17. září 1993 (*Computer Chip case*). Dostupné z: [http://www.uncitral.org/docs/clout/DEU/DEU\\_170993\\_FT\\_01.pdf#](http://www.uncitral.org/docs/clout/DEU/DEU_170993_FT_01.pdf#)

NĚMECKO. Rozsudek Zemského soudu v Mnichově (*Landgericht München*) č. 8 HKO 24667/93 ze dne 8. února 1995 (*Standard software case*). Dostupné z: <http://www.globalsaleslaw.com/content/api/cisg/urteile/203.htm>

NĚMECKO. Rozsudek Spolkového soudu (*Bundesgerichtshof*) č. I ZR 114/06 ze dne 11. března 2009 (*Halzband*). Dostupné z: <http://juris.bundesgerichtshof.de/cgi-bin/rechtsprechung/document.py?Gericht=bgh&Art=en&Datum=Aktuell&Sort=12288&nr=47757&pos=23&anz=673>

NIZOZEMSKO. Rozsudek Okresního soudu pro Střední Nizozemsko (*Rechtbank Midden-Nederland*) č. C/16/364668 ze dne 25. března 2015 (*Corporate Web Solutions Ltd. v. VendorLink B.V.*). Dostupné z: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBMNE:2015:1096&keyword=C-16-364668>

RAKOUSKO. Rozhodnutí Nejvyššího soudu (Rakouska) (*Oberster Gerichtshof*) č. 5 Ob 45/05m ze dne 21. června 2005. Dostupné z: [https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/Justiz/JJT\\_20050621\\_OGH0002\\_0050OB00045\\_05M0000\\_000/JJT\\_20050621\\_OGH0002\\_0050OB00045\\_05M0000\\_000.pdf](https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/Justiz/JJT_20050621_OGH0002_0050OB00045_05M0000_000/JJT_20050621_OGH0002_0050OB00045_05M0000_000.pdf)

RAKOUSKO. Rozhodnutí Nejvyššího soudu (Rakouska) (*Oberster Gerichtshof*) č. 4 Ob 135/07t ze dne 7. srpna 2007. Dostupné z: [https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/Justiz/JJT\\_20070807\\_OGH0002\\_0040OB00135\\_07T0000\\_000/JJT\\_20070807\\_OGH0002\\_0040OB00135\\_07T0000\\_000.pdf](https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/Justiz/JJT_20070807_OGH0002_0040OB00135_07T0000_000/JJT_20070807_OGH0002_0040OB00135_07T0000_000.pdf)

Rozhodčí nález Rozhodčího soudu při IAL SE ze dne 22. října 2009, sp. zn. 222/2009.

ŠVÝCARSKO. Rozhodnutí Obchodního soudu v kantonu Curych (*Handelsgericht des Kantons Zürich*) č. HG 980472 ze dne 17. února 2000 (*Computer software and hardware case*). Dostupné z: <<http://www.globalsaleslaw.org/content/api/cisg/display.cfm?test=637>>

USA. Rozhodnutí Odvolacího soudu pro Kalifornii (USA), čtvrtý obvod (*Court of Appeals of California, Fourth District*) č. 46 Cal. App. 4th 1559 (Ct. App. 1996) ze dne 28. června 1996 (*Thrifty-Tel, Inc. v. Bezenek*). Dostupné z: <<https://h2o.law.harvard.edu/cases/4534>>

USA. Rozhodnutí Odvolacího soudu Spojených států pro devátý obvod (*U.S. Court of Appeals for the Ninth Circuit*) č. 763 F. 3d 1171 ze dne 18. srpna 2014 (*Nguyen v. Barnes & Noble, Inc.*). Dostupné z: <<http://cdn.ca9.uscourts.gov/datastore/opinions/2014/08/18/12-56628.pdf>>

### **Jiné internetové zdroje**

ALLEN & OVERY. Virtual currencies : Mining the possibilities. In: *ALLEN & OVERY* [online]. 2015 [cit. 2017-01-01]. Dostupné z: <<http://www.allenoverly.com/SiteCollectionDocuments/Virtual%20Currencies.pdf>>

BŘÍZA, Petr. Nový zákon o mezinárodním právu soukromém. In: *Bulletin-advokacie.cz* [on-line]. 15.08.2014 [cit. 2017-01-04]. Dostupné z: <<http://www.bulletin-advokacie.cz/novy-zakon-o-mezinarodnim-pravu-soukromem>>

CISG ADVISORY COUNCIL. *Opinion no 1 : Electronic Communications under CISG* [online]. Rapporteur : Christina RAMBERG. 15 August 2003 [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <[http://www.cisgac.com/file/repository/CISG\\_Advisory\\_Council\\_Opinion\\_No1.pdf](http://www.cisgac.com/file/repository/CISG_Advisory_Council_Opinion_No1.pdf)>

ČESKO. Důvodová zpráva k ZMPS. In: *Sněmovní tisk 364/0, část č. 1/2 Vl.n.z. o mezinárodním právu soukromém* [online]. s. 42-71. [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <<http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=71128>>

ČNB. Obchodování s bitcoiny. In: *Česká národní banka* [online]. 10.2.2014 [cit. 2017-01-04]. Dostupné z: <[https://www.cnb.cz/cs/faq/obchodovani\\_s\\_bitcoiny.pdf](https://www.cnb.cz/cs/faq/obchodovani_s_bitcoiny.pdf)>

ECB. Virtual currency schemes – a further analysis. In: *European Central Bank* [online]. February 2015 [cit. 2017-01-05]. ISBN 978-92-899-1560-1. Dostupné z: <<https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/virtualcurrencyschemesen.pdf>>

HERZFELD, Oliver. What Is The Legal Status Of Virtual Goods?. In: *Forbes* [online]. DEC 4, 2012 @ 01:09 PM [cit. 2017-01-03]. Dostupné z: <<http://www.forbes.com/sites/oliverherzfeld/2012/12/04/what-is-the-legal-status-of-virtual-goods/#1c17260f6be2>>

INCE, Darrel. *A dictionary of the internet* [online]. 3rd ed. Oxford : Oxford University Press, 2013 [cit. 2016-12-31]. eISBN 978-019-1744-150. Dostupné v rámci databáze Oxford Reference z: <<http://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780191744150.001.0001/acref-9780191744150>>

MINIWATTS MARKETING GROUP. INTERNET USAGE STATISTICS. In: *Internet World Stats* [online]. Posl. akt. 2016-12-16 [cit. 2016-12-31]. Dostupné z: <<http://www.internetworldstats.com/stats.htm>>

PEW RESEARCH CENTER. AI, Robotics, and the Future of Jobs. In: *Pew Research Center* [online]. August 2014 [cit. 2016-12-31]. Dostupné z: <<http://www.pewinternet.org/files/2014/08/Future-of-AI-Robotics-and-Jobs.pdf>>

SK-NIC. Pravidlá poskytovania menného priestoru v internetovej doméne SK. In: *SK-nic* [online]. [2016] [cit. 2017-01-06]. Dostupné z: <<https://www.sk-nic.sk/kontakty/pravidla.1.1.2017.jsp>>

SOMMEROVÁ, Klára. Kryptoměny v praxi : Výzva pro právní regulaci?. In: *Epravo.cz* [online]. 5.3.2015 [cit. 2017-01-04]. Dostupné z: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/kryptomeny-v-praxi-vyzva-pro-pravni-regulaci-96942.html>>

TAKAHASHI, Koji. Applicability of CISG. In: *Blockchain and Cryptocurrency Law* [online]. 2015-11-02, 17:48:00 UTC+09:00 [cit. 2017-01-05]. Dostupné z: <<http://cryptocurrencylaw.blogspot.cz/2015/11/applicability-of-cisg.html>>

UNCITRAL. *Report of the Working Group on Electronic Commerce on its thirty-eighth session* [online]. New York : United Nations, 24 April 2001 [cit. 2017-01-01]. Dostupné z: <<http://daccess-ods.un.org/access.nsf/Get?Open&JN=V0182954>>

UNCITRAL. *Report of the Working Group on Electronic Commerce on its thirty-ninth session* [online]. New York : United Nations, 21 March 2002 [cit. 2017-01-01]. Dostupné z: <<http://daccess-ods.un.org/access.nsf/Get?Open&JN=V0252726>>

UNCITRAL. *Report of the Working Group on Electronic Commerce on the work of its forty-third session* [online], New York : United Nations, 1 April 2004 [cit. 2017-01-01]. Dostupné z: <<http://daccess-ods.un.org/access.nsf/Get?Open&JN=V0452435>>

UNCITRAL. *Report of the Working Group on Electronic Commerce on the work of its forty-fourth session* [online]. New York : United Nations, 8 November 2004 [cit. 2017-01-01]. Dostupné z: <<http://daccess-ods.un.org/access.nsf/Get?Open&JN=V0458992>>

UNCITRAL. *United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts* [online]. New York : United Nations, 2007 [cit. 2017-01-01]. ISBN 978-921-1337-563. Dostupné také z: <[http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/electcom/06-57452\\_Ebook.pdf](http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/electcom/06-57452_Ebook.pdf)>



UNITED NATIONS. Status of Treaties : United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods. In: *United Nations Treaty Collection* [online databáze]. United Nations, posl. akt. 2017-01-02 [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <[https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg\\_no=X-10&chapter=10&clang=en](https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=X-10&chapter=10&clang=en)>

UNITED NATIONS. Status of Treaties : United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts. In: *United Nations Treaty Collection* [online databáze]. United Nations, posl. akt. 2017-01-02 [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <[https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg\\_no=X-18&chapter=10&clang=en](https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=X-18&chapter=10&clang=en)>

## ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá problematikou internetových transakcí ve vztahu k mezinárodnímu právu soukromému, zejména pak současnými prameny práva, jež upravují přeshraniční koupi. Práce je rozdělena do tří částí.

První část práce se věnuje obecným otázkám internetových transakcí, konkrétně problematice vztahu Internetu a práva, identifikaci subjektů na Internetu, přičitatelnosti právních následků způsobených činnostmi elektronických agentů a v neposlední řadě také elektronické kontraktaci, zejména pak doručování elektronické komunikace a technickým způsobům prezentace obchodních podmínek pomocí služby WWW.

V druhé části práce jsou rozebrány nejdůležitější prameny současné právní úpravy přeshraniční koupě na úrovni mezinárodního práva soukromého, zejména ty, které jsou součástí právního řádu České republiky - Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží, nařízení Řím I a zákon č. 91/2012 Sb. (zákon o mezinárodním právu soukromém) a kromě nich také relativně nová unifikovaná přímá úprava některých otázek elektronického uzavírání a plnění smluv obsažená v Úmluvě OSN o použití prostředků elektronické komunikace v mezinárodních smlouvách. V rozboru je poukázáno na to, zda a jaké otázky vyvolává aplikace uvedených právních pramenů na právní poměry vzešlé z internetových transakcí. Pojednáno je také o vlivu elektronizace na *lex mercatoria* a o nově utvořené koncepci *lex informatica*.

Třetí část práce se zabývá specifickými otázkami internetových transakcí. Pojednáno je o některých navrhovaných technologicky podmíněných hraničních určovatelných - *lex loci server*, *lex loci TLD*, *lex loci upload* a *lex loci download*. Dále je rozebrána problematika poskytování digitalizovaného obsahu přes Internet, konkrétně softwaru. Nakonec jsou uvedeny úvahy o možnosti aplikace Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží a nařízení Řím I na internetové transakce, ve kterých jako jedno z plnění vystupuje virtuální měna či virtuální „majetek“.

Závěrem práce je, že současnou právní úpravu přeshraniční koupě na úrovni mezinárodního práva soukromého lze obecně považovat za způsobilou pro použití v internetovém prostředí, přestože některé otázky volají po soudním výkladu.

**Klíčová slova:** Internet, mezinárodní právo soukromé, kupní smlouva

## ABSTRACT

This thesis deals with issue of Internet transactions in relation to the private international law, particularly with recent sources of law that govern cross-border sale. The thesis is divided into three parts.

The first part addresses general issues of Internet transactions, namely the relationship between the Internet and the law, identification of subjects on the Internet, attributability of legal effects caused due to operation of electronic agents and last but not least electronic contracting, especially delivery of electronic communication and technical methods of presentation of terms and conditions by Internet service WWW.

Part two provides analysis of the most important sources of law that govern cross-border sale at the private international law level, particularly those that are part of the Czech legal system, namely the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, the regulation Rome I and the Act no. 91/2012 Coll. (the act governing private international law) and beside those also relatively new unified substantive rules governing some issues of formation and performance of contracts electronically contained in the United Nations Convention on the Use of Electronic Communications in International Contracts. In the analysis is addressed whether and what questions are raised due to the application of mentioned legal instruments on legal relations emerged from Internet transactions. An influence of electronization on *lex mercatoria* and the new concept called as *lex informatica* are also addressed.

The third part deals with specific issues of Internet transactions. Proposed technologically dependent connecting factors - *lex loci server*, *lex loci TLD*, *lex loci upload* and *lex loci download* are addressed. Further, the provision of a digital content over the Internet is analyzed, particularly software. Finally some opinions are given on possibility of application of the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods and the regulation Rome I to Internet transactions where one party's performance consist in provision of virtual currency or virtual „property“.

It is concluded that recent legal framework governing cross-border sale at the private international law level may be generally considered as eligible for use in an Internet environment despite the fact that some questions call for a court interpretation.

**Keywords:** Internet, private international law, contract of sale

**Internet business transactions with an international element**

Tomáš Hůlka

January 2017